

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KOLDING
HØJERE ALMENSKOLE
1907

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven 1907

i

Kolding højere Almenskole.

- - - x -

- I. Den højere Almenskole. — II. Kolding højere Almenskoles
Bibliotek
III. Albert Thuras Lykønskningstale
til Kolding Bys kongelige Skoles Indvielseshøjtid 1732.
IV. Skoleefterretninger.

KOLDING

„KOLDING FOLKEBLAD“S BOGTRYKKERI

1907

Den højere Almenskole.

I Aar holdes første Gang *Mellemskolens afsluttende Eksamen*. Efter Sommerferien begynder Undervisningen i *Realklassen* og *Gymnasiets 1. Klasse*. *Real-eksamen* holdes første Gang i 1908. *IV. Klasses Hoved-eksamen* og *Almindelig Forberedelseseksamen* efter den gamle Ordning holdes sidste Gang i Aar. Af den gamle Ordning vil der saa kun være *V. og VI. studerende Klasse* tilbage. *Studentereksamen efter den gamle Ordning* vil sidste Gang blive afholdt i Sommeren 1909, *Studentereksamen efter den ny Ordning* vil første Gang blive holdt i Sommeren 1910.

I Løbet af Skoleaaret 1906—07 er ved talrige kongelige Anordninger, ministerielle Bekendtgørelser og Cirkulærer Undervisningsplanerne ordnede for den ny Skole, og de vigtigste Hovedspørgsmaal afgjorte, saa at det nu er muligt at give en Fremstilling af de talrige Spørgsmaal, der er af saa stor Interesse for Forældrene. Fremstillingen maa nødvendig indskrænkes til Hovedpunkterne og de ledende Principper.

Mellemskolen.

Undervisningsplanen. Med Hensyn til Fagenes og Undervisningsstoffets Fordeling henvises til Artiklen i Programmet for 1904. I 4. Mellemskoleklasse medfører *Undervisningen i Latin*, at de latinlæsende Elever mister en egentlig Time i *Dansk, Regning, Skrivning og Tegning*. Undervisningen i denne egentlige Dansktime og Regnetime er ordnet saaledes, at *intet nyt gennemgaas* i disse Timer. Danskturen anvendes til Grammatik og Analyse, og de latinlæsende Elever faar rigelig Erstatning for Tabet af grammatisk Færdighed ved deres Læsning af latinsk Grammatik. Regnetimen anvendes til Hovedregning og Skoleopgaver. For at der kan raades nogen Bod paa Tabet af Tegnituren og Skrivituren, er *Sløjdtegning* ordnet i Forbindelse med Sløjdundervisningen, og der stilles større Fordringer med Hensyn til den skriftlige Behandling af de danske Stile.

Undervisningen i Latin medfører trods denne Ordning et Tab i det samlede Undervisningsudbytte af de for denne Alder vigtige Elementærfag, og *det fraraades derfor indtrængende Forældrene at lade deres Børn deltage i denne Undervisning, medmindre de skal op i Gymnasiet*. Latinundervisningen vil desuden medføre, at *der bliver mindre Tid til Hjemmearbejdet i de andre Fag*. Det har i Aar vist sig, at Latin i denne Klasse er et temmeligt svært Fag, som kræver mindst een Times Hjemmearbejde til hver Undervisningstime. Resultatet for de mindre vel begavede Elever kan derfor let blive, *at de ikke bestaar Prøven i Latin, og at dette Fag hindrer dem i at faa det fulde Udbytte af den øvrige Undervisning*.

Hjemmearbejdet. Mellemskolens Undervisningsplan og Undervisningsprincipper medfører, at *Arbejdet i Timerne* bliver mere energisk end under den gamle Skoleordning, idet der lægges mere Vægt paa *selvstændig Tilegnelse og Forstaaelse*. Derfor vil *Hukommelsesarbejdet* blive indskrænket noget, *men selvfølgelig er der vedblivende meget positivt Stof, som Børnene skal kunne bestemt og præcist*. Det er derfor en farlig Misforstaaelse, som undertiden kommer til Orde, at Elevernes Hjemmearbejde er overflødiggjort ved den ny Ordning. Dette er ingenlunde Tilfældet. Det maa bestemt kræves, at Eleverne forbereder sig grundigt paa deres Skolearbejde. *I Mellemskolens 3 første Klasser kan en jævnt velbevaret Elev regelmæssig nøjes med 1½—2 Timers dagligt Hjemmearbejde. I Mellemskolens 4. Klasse vil en grundig Forberedelse kræve ca. 2½ Times dagligt Arbejde, hvortil for de latinlæsende Elever kommer ca. 1 Times Forberedelse til hver Latintime.* Hvis en jævnt velbevaret Elev følger daarligt med i Undervisningen, vil Grunden næsten altid være Dovenskab.

Den moderne Sprogundervisning. Mellemskolens Undervisning i Tysk og Engelsk vil i det væsentlige blive ledet efter moderne Principper, saa at Oversættelsen erstattes af Genfortælling og Samtale i Grundsproget. Dette medfører ingenlunde en kortere Forberedelse i Hjemmet. Skolen maa forlange, at Eleverne i Hjemmet øver sig flittigt paa en *god Oplæsning, at de til hver Time undersøger Glossernes Betydning* og indfører dem i en Glossehog, saunt *at de er i Stand til at genfortælle den i Almindelighed lille Lektie paa det fremmede Sprog.* Denne Forberedelse vil i de lavere Klasser kræve mindst ½ Times daglig Forberedelse til hver Undervisningstime, i de højere Klasser noget mere. Erfaringen viser, at Elever, som selv vil arbejde med, virkelig kan

naa frem til at udtale de to fremmede Sprog nogenlunde korrekt, til at beherske Ord og Vendinger indenfor et begrænset Omraade med taalelig Sikkerhed og til at forstaa Oplæsning og Tale i det fremmede Sprog, naar det drejer sig om jævne Emner i almindelige Ord. Anderledes vil det selvfølgelig komme til at stille sig for de Elever, som tror at kunne unddrage sig deres Pligt. For dem vil Resultatet blive ret tarveligt. Det er saa meget mere nødvendigt, at Forældrene fører et grundigt Tilsyn med deres Børns Arbejde paa dette Omraade, *fordi Engelsk og Tysk vil blive vigtige Fag baade i Realklassen og i Gymnasiet.*

Konfirmationsforberedelsen. Det har vist sig, at Konfirmationsforberedelsen er vanskeligere for den ny Ordning end for den gamle. Tidligere fandt den regelmæssig Sted i III. Real- eller studerende Klasse, *som ikke var en Eksamensklasse.* Til denne Klasse svarer efter den ny Ordning 4. Mellemkoleklasse, *som slutter med Mellemkoleeksamen.* Elever, som i denne Klasse forberedes til Konfirmationen, mister ugentlig 4 Undervisningstimer, saa at de nødvendig faar slemme Huller i deres Skolearbejde. Forholdet forværres ved, at Pigerne og Drengenes Konfirmationsforberedelse er skilt, saa at 8 af Skolens Undervisningstimer lider ved Præsteganggen, hvorved alle Forsøg paa at henlægge de letteste Fag til Præstegangstimerne umuliggøres. *Forældre anmodes derfor om ikke at lade deres Børn gaa til Præsten i 4. M. i Vinterhalvaaret.* Set fra Skolens Synspunkt er Konfirmationsforberedelse i 3. Mellemkoleklasse heldigst.

Forsømmelser. Da efter den ny Ordning *Undervisningen i Skolen* er langt betydningsfuldere end tidligere, anmodes Forældre indtrængende om ikke at lade deres Børn forsømme enkelte Timer eller Dage uden tvingende

Nødvendighed. Enhver Fraværelse fra Klasseundervisningen medfører et Undervisningstab, som det altid er vanskeligt, undertiden umuligt at genoprette.

Mellemskoleeksamen.

Mellemskoleeksamen vil blive afholdt første Gang i Sommeren 1907.

Der vil blive skriftlig Prøve i Dansk samt Regning og Matematik. I Dansk skrives 2 Opgaver, af hvilke den ene er en Genfortællingsstil og den anden en fortællende eller skildrende Stil over et ikke meget omfattende Emne. I *Regning* og *Matematik* bliver der forelagt 2 Hold Opgaver, som kræver simpel Anvendelse af de indøvede Regneregler og af de matematiske Sætninger og Metoder fra *hele* det læste Pensum.

Mundtlig Prøve *kan* afholdes i *Dansk* (med *Svensk*), *Regning og Matematik*, *Tysk*, *Engelsk*, *Historie*, *Geografi*, *Naturhistorie* (med *Sundhedslære*), *Naturlære* (med *Kemi*), *Latin* specielt for de latinlæsende Elever.

Der afholdes ingen Prøve i

1) *Religion*,

2) *Skrivning*, *Tegning*, *kvindeligt Huandarbejde* samt *Sløjd* eller *andet Legemsarbejde*, i hvilke Fag de i Fagets sidste Undervisningsaar paa Skolen udførte Arbejder fremlægges til Bedømmelse ved Eksamen,

3) *Gymnastik* og *Sang*, i hvilke Fag der afsluttes med en sædvanlig Opvisning.

Karakterer. Der indføres et helt nyt Karaktersystem.

Der gives 3 Arter af Karakterer.

1) *Eksamenskarakterer* er de Karakterer, som gives

for en *skriftlig* eller en *mundtlig* Eksamenspræstation eller for de *fremlagte Arbejder* i Færdighedsfagene.

2) *Aarskarakterer*. 4 Gange aarligt gives i de *mundtlige* Fag og i *Færdighedsfagene* Standpunktskarakterer, og Gennemsnittet af disse hedder *Aarskarakterer*.

3) *Fagkarakterer* er Navnet paa de endelige Karakterer, altsaa de *Karakterer*, som bestemmer *Eksamensresultatet*. I de skriftlige Fag (*Dansk* samt *Regning* og *Matematik*) er *Fagkaraktererne* lig med *Eksamenskaraktererne*. I de *mundtlige* Fag er *Fagkarakteren*, hvis der holdes *Eksamen* i vedkommende Fag, *Gennemsnittet af Aarskarakteren* og *Eksamenskarakteren*; hvis der ikke holdes *Eksamen* i vedkommende Fag, er *Aarskarakteren* den *endelige Fagkarakter*. Det bestemmes hvert Aar af Ministeriet, i hvilke *mundtlige* Fag, der skal holdes *Eksamen*. I *Færdighedsfagene* (altsaa *Skrivning*, *Tegning*, kvindeligt *Haandarbejde*, *Sløjd*) gives en *Eksamenskarakter* for de til *Eksamen* fremlagte Arbejder. Ved *Sammenlægning* af denne *Eksamenskarakter* og *Aarskarakteren* bestemmes disse Fags *endelige Fagkarakterer*. For *Gymnastik*, *Sang* og *skriftlig Orden* (i *Dansk* samt *Regning* og *Matematik*) bliver *Aarskaraktererne* de *endelige Fagkarakterer*.

Der indføres en *hel ny Karakterskala*: 8, 6, 4, 2, 0. 8 betegner, at Arbejdet er *særdeles fortræffeligt*, 0, at det er *overordentlig tarveligt*, og disse to Karakterer vil forholdsvis sjældent blive anvendt. 6 betegner et Arbejde som *godt* og *solidt*, 4 som *ret ordentligt*, 2 som *daarligt* og *tarveligt*. Ved *Sammenlægning* kan som *endelige Fagkarakterer* ogsaa fremkomme 7, 5, 3, 1.

Eksamen er bestaaet, hvis Gennemsnittet af samtlige Fagkarakterer er $3\frac{1}{2}$. Dog medfører to Gang 0 i *Eksamenskarakter* ved skriftlig eller ved mundtlig *Eksamen*.

at vedkommende ikke har bestaaet Eksamen. Til at bestaa i Latin kræves mindst 4.

Der er rejst talrige Indvendinger mod det ny Karaktersystem. Trods Mangler, der kan rettes, vil det vistnok vise sig *mere praktisk og mere retfærdigt* end det hidtil brugte. Et utvivlsomt Gode er *Aarskarakterernes* Indførelse, der giver *Aarets samlede Arbejde* en væsentlig Indflydelse paa det endelige Resultat, idet nemlig den *endelige Fagkarakter* bliver *Gennemsnittet af Aarskarakteren og Eksamenskarakteren*, hvis der holdes Eksamen, og hvis der ikke holdes Eksamen, *lig Aarskarakteren*. Dette vil med Nødvendighed have en gavnlig Indflydelse paa Elevernes Flid i hele Skoleaaret, da de ved, hvor stor Betydning deres Præstationer i Aarets Løb faar paa det endelige Resultat. For Forældrene er det derfor af Betydning, at de vaager over, at deres Børn læser flittigt hjemme, ligesom dette Forhold, som ovenfor meddelt, *gør det ønskeligt, at Konfirmationsforberedelsen ikke henlægges til Mellemskolens øverste Klasse*. Et andet væsentlig Fremskridt ved den ny Ordning er *den Betydning, der tillægges Færdighedsfagene*, idet disse regnes lige med de skriftlige Fag og de mundtlige Fag. Denne Ordning indeholder en stor Opmuntring for Elever, der er mindre bognemme, men mere praktisk dygtige. Tillige vil det medføre, at Eleverne faar mere Respekt for Fag som Skrivning, Tegning, Sløjd, Haandarbejde, Gymnastik, Sang, skriftlig Orden, naar de ved, at disse Fag ved Bedømmelsen har sideordnet Betydning. De Elever, som i 4. M. læser Latin, og altsaa ikke har Undervisning i Skrivning og Tegning, vil fra Eksamen 1908 *faa Fagkaraktererne i disse Fag fra 3. M.* medregnede ved Mellemskoleeksamen. Samme Ordning er truffet med Hensyn til Sang.

Optagelse i Realklassen og Gymnasiet.

Optagelse i Realklassen er altid betinget af bestaaet Mellemskoleeksamen. Enhver Skole er berettiget til at vægre sig ved at optage Elever, der har bestaaet Mellemskoleeksamen ved en *anden* Skole, naar disse ikke vil underkaste sig en Optagelsesprøve, af hvilken Skolen kan bedømme, om de egner sig til at undervises sammen med Skolens egne Elever. Særligt vil en saadan Prøve blive nødvendig, hvis der er gaaet mere end eet Aar, siden vedkommende bestod Mellemskoleeksamen. Optagelsesprøven kan begrænses til de Fag, i hvilke Undervisningen er en umiddelbar Fortsættelse af Mellemskolen.

Optagelse i Gymnasiet er ikke absolut betinget af bestaaet Mellemskoleeksamen.

For at blive optaget i Gymnasiets 1. Klasse maa vedkommende enten have bestaaet Mellemskoleeksamen eller ved Optagelsesprøven fuldt ud godtgøre at være i Besiddelse af den Modenhed og Kundskabsfyldte, som fordres for at bestaa denne Eksamen. De, der melder sig til Optagelse i Gymnasiets klassisk-sproglige Linies eller ny-sproglige Linies 1. Klasse, skal desuden underkaste sig en Prøve i Latin.

Hvis en Elev, som har bestaaet Mellemskoleeksamen ved en *anden* Skole, ønsker Optagelse i Gymnasiets 1. Klasse, er Skolen berettiget til at kræve en Optagelsesprøve i nogle eller i alle Fag. Denne Bestemmelse hviler paa den Betragtning, at Elever, der optages i Gymnasiet, med Hensyn til Kundskaber og Modenhed maa staa paa samme Trin som Skolens egne Elever, saaledes at de fuldt ud er i Stand til at følge Skolens Undervisning paa alle Punkter lige fra først af, idet Gymnasiet

raader over saa kort Tid, at der ikke kan ofres noget heraf paa at bringe nyoptagne Elever saa vidt, at de staar paa Højde med Skolens egne. Det vil derfor være nødvendigt for Skolen, naar en Elev, der har bestaaet Mellemskoleeksamen ved en *anden* Skole, ønskes optaget i Gymnasiets 1. Klasse, at fordre, at vedkommendes Indmeldelse ledsages af en udførlig Redegørelse for, hvorledes Elevens Undervisning i Mellemskolen er bleven ledet, hvilke Undervisningsmidler der er blevene benyttede ved den, samt hvilken Undervisningsmetode der — *særligt for Sprogens Vedkommende* — er bleven fulgt. Denne Prøve holdes regelmæssigt sammen med Skolens sædvanlige Optagelsesprøve umiddelbart før Sommerferiens Begyndelse efter Rektors nærmere Bestemmelse. Dog kan der ogsaa afholdes en Prøve ved Begyndelsen af det ny Skoleaar for de Elever, der først melder sig til Optagelse i Løbet af Sommerferien.

Hvis en Elev Aaret efter bestaaet Mellemskoleeksamen ønskes optaget i *samme* Skoles 1. Gymnasielklasse, er Skolen berettiget til at kræve en lignende Optagelsesprøve i alle eller i enkelte Fag.

Hvis nogen ønsker *uden Mellemskoleeksamen* at optages i Gymnasiets 1. Klasse, *skal vedkommende underkaste sig en Prøve i alle Mellemskolens Fag*. Der opgives i *Dansk* det i de to øverste Klasser gennemgaaede Stof, i *Tysk* og *Engelsk*: 100 Sider Prosa, i de andre *Læsefag hele Mellemskolens Stof*. Prøven kan læmpes noget for dem, der har bestaaet *almindelig Forberedelseseksamen*.

Indmeldelsen maa ske *inden 1. Maj* og være ledsaget af en Redegørelse for, hvorledes Undervisningen er ledet, hvilke Undervisningsmidler der er benyttede, og hvilken Undervisningsmetode der er fulgt i de enkelte Fag. Optagelsesprøven afholdes før Sommerferiens Begyndelse efter Rektors Bestemmelse.

En særlig Prøve i Latin kræves for Optagelse i 1. Gymnasieklasse for den klassiske eller den nysproglige Linie. Til Prøven opgives en Elementarbog og omtrent 25 Normalsider sammenhængende Læsning. Der prøves i begge Dele af det nævnte Pensum. Til at bestaa kræves mindst 4.

Optagelse i 2. eller 3. Gymnasieklasse er mulig, men vil sikkert vise sig at blive meget vanskelig, da der vil blive krævet en Optagelsesprøve, der godtgør, at vedkommende i Modenhed og Kundskaber staar paa lige Trin med den Klasses Elever, i hvilken Optagelse ønskes.

Realklassen.

Realklassen er etaarig. Der skal i denne Klasse undervises i *Dansk, 2 af de nyere Sprog* (Engelsk, Tysk og Fransk), *praktisk Regning og Matematik* (kun paa-budt for Drengene), Afsnit af *Naturlære, Historie, Geografi og Naturhistorie*, samt *Legemsøvelser*. Desuden kan andre Fag optages med Ministeriets Godkendelse.

Der indrømmes Skolerne en vis Frihed i Ordningen af denne Klasses Undervisning, men da *Realeksamen*, hvormed Undervisningen slutter, træder i Stedet for *Almindelig Forberedelseseksamen* som Adgangseksamen til fortsatte Studier og de forskellige Etater, er det nødvendigt at tage Hensyn til Lærestalternes og Etaternes Krav for de Elevers Vedkommende, som agter at benytte de til denne Eksamen knyttede Rettigheder.

Paa Grund af disse Forhold vil der i *Kolding højere Almenskole* blive givet Lejlighed til Undervisning i *Fransk*, hvilket Sprog kræves af dem, der ønsker at optages paa polyteknisk Lærestalt, Tandlægeskolen, farmaceutisk Lærestalt, Landbohøjskolens Forstafdeling, samt er

ønskeligt for dem, der vil til Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet. Af Hensyn til disse Elever vil Skolens Sprogundervisning blive ordnet paa følgende Maade:

Engelsk vil blive *tvungent* Fag med 5 ugentlige Timer. Der vil blive *Valgfrihed* mellem *Tysk* og *Fransk*. Hvert Fag vil faa 4 ugentlige Timer. *Ingen kan faa Undervisning i begge disse Sprog*, som af Hensyn til de øvrige Fag lægges *i de samme Timer*. I *Fransk* vil Grammatikken blive læst og ca. 50 Oktavsider sammenhængende Tekster blive gennemgaaet. I *Engelsk* og *Tysk* vil Undervisningen blive ledet efter moderne Principper, saa at Hovedvægten lægges paa, at Eleverne bliver godt kendte med det daglige Talesprogs vigtigste Ordforraad og Vendinger. Oversættelse vil bortfalde og blive erstattet med Samtale og Genfortælling paa det fremmede Sprog. De Elever, som læser *Engelsk* og *Tysk*, skal til Eksamen kunne skrive en let Genfortællingsstil paa *Engelsk*. Naar ikke særlige Grunde foreligger, tilraades det indtrængende at lade Eleverne læse *Tysk*, da Undervisningen i dette Fag kan give et godt Resultat, medens Undervisningen i *Fransk* kun er at betragte som en Nødhjælp for særlige Studier og Etater.

Geometri optages paa Undervisningsplanen af Hensyn til de Elever, som vil til polyteknisk Læreanstalt. Undervisningen vil blive fælles for alle Elever, men Faget vil ikke blive tvungent Eksamensfag. *Matematik og Regning* er *paabudt Fag* for Drengene. Klassens kvindelige Elever har Valgfrihed med Hensyn til Faget som Eksamensfag, men bør regelmæssig deltage i Undervisningen. Det tilraades de Piger, som ønsker at erhverve alle de til Eksamen knyttede Rettigheder, at medtage de matematiske Fag til Eksamen, da det ellers kan blive nødvendigt for dem senere at tage en *Tillægseksamen* i disse Fag.

I Afsnitfagene *Naturlære, Historie, Geografi* og *Naturhistorie*, vil enkelte særlig vigtige Afsnit blive gennemgaaede med stor Grundighed. Undervisningen i *Naturlære* vil blive knyttet til praktiske Øvelser. I Forbindelse med *Historie* gennemgaaes *Samfundslæren*.

I *Skrivning med Bogholderi* vil blive undervist 2 ugentlige Timer af Hensyn til de Elever, som efter bestaaet Realeksamen vil gaa til Handel, Bankvæsen, Haandværk eller andre praktiske Livsstillinger.

De valgfri Timers Antal bliver for Drengenes Vedkommende 4 (*Geometri* samt *Skrivning og Bogholderi*), for Pigernes Vedkommende 8 (de samme Fag samt *Regning og Matematik*). Af Hensyn til Skolens Orden maa det regelmæssig forlanges, at alle Elever deltager i Undervisningen i disse Fag, medens der er Valgfrihed overfor Fagene som Eksamensfag.

Undervisningsstoffet, som kræves gennemgaaet, er i *Dansk og Matematik* i det væsentlige som til Almindelig Forberedelseseksamen. I *Engelsk* og *Tysk* vil man kunne naa ikke saa lidt videre, specielt med Hensyn til praktisk Anvendelse af Sprogene, i Tysk mundtligt, i Engelsk baade skriftligt og mundtligt. I *Afsnitfagene*, i hvilke hele Stoffet er gennemgaaet efter mindre Lærebøger i Mellemskolen, vil det være muligt i Realklassen at ordne en fornøjelig og frugtbringende Undervisning, idet der kun kræves gennemgaaet enkelte Perioder eller Afsnit. Meget trættende og unyttigt Hukommelsesstof, som hidtil har trykket og hæmmet Undervisningen til Almindelig Forberedelseseksamen, vil bortfalde. I det hele er Undervisningen i Realklassen lagt an paa mindre Hukommelseslæsning og mere selvstændigt Arbejde af Eleverne. Dette Maal vil ogsaa søges naaet ved, at der gives Eleverne Lejlighed til paa egen Haand at læse lettere engelsk og tysk Literatur samt historiske, geogra-

fiske og naturvidenskabelige Afhandlinger og Skildringer om de Emner, der gennemgaas i disse Fag. Skolens Discipelbibliotek vil blive ordnet med dette Maal for Øje.

Realeksamen. Der bliver *skriftlige* Prøver i *Dansk, Regning og Matematik*, samt *Engelsk*, hvis det andet Sprog er Tysk. Der vil blive *mundtlig* Eksamen i de *tvungne* Fag og eventuelt i de *valgfri* Fag efter Ministeriets nærmere Bestemmelser. Med Hensyn til Aarskarakterer, Karakterskala og den hele Eksamensordning gælder de samme Regler som for Mellemskolens Eksamen. Ogsaa i Realklassen vil altsaa Elevernes Arbejde i Aarets Løb faa en væsentlig Indflydelse paa Eksamensresultatet.

Realeksamen er bestaaet, naar Gennemsnitsværdien af Fagkaraktererne i de *bundne* Fag — Legemsøvelser undtaget — og Fagkarakteren for Orden med skriftlige Arbejder mindst er $3\frac{1}{2}$.

Gymnasiet.

Gymnasiet er 3-aarigt. Der er 3 Linier, af hvilke *Kolding højere Almenskole* efter Skoleplanen vil faa de 2, *den nysproglige Linie* og den *klassisk-sproglige Linie*.

Fællesfagene for disse Linier er *Religion, Dansk, Historie, Fransk, Naturfag* (Naturlære, Geografi og Naturhistorie), *Matematik, Legemsøvelser, Sang* og eventuelt *Legemsarbejde*.

Paa den *nysproglige* Linie er der desuden udvidet Undervisning i *Engelsk* og *Tysk*, indskrænket Undervisning i *Latin*, og 1 ugentlig Time i alle Klasser til *Oldtidskundskab*. Paa den klassiske er der udvidet Undervisning i *Latin* og *Græsk*, 1 Times Undervisning i *Oldtidskundskab* i 2. Klasse, indskrænket Undervisning i *Tysk*, ingen Undervisning i *Engelsk*.

Forholdet mellem de 2 Linier anskueliggøres af den af Ministeriet anbefalede

Normaltimeplan for Gymnasiet

	Klassisk-sproglig Linie				Nysproglig Linie			
	I. Kl.	II. Kl.	III. Kl.	ialt	I. Kl.	II. Kl.	III. Kl.	ialt
Religion	1	1	1	3	1	1	1	3
Dansk	4	4	4	12	4	4	4	12
Engelsk	0	0	0	0	5	5	5	15
Tysk	2	2	2	6	4	4	4	12
Fransk	4	4	4	12	4	4	4	12
Latin	6	5	5	16	4	4	3	11
Græsk	6	6	6	18	0	0	0	0
Oldtidskundskab	0	1	0	1	1	1	1	3
Historie	3	3	4	10	3	3	4	10
Naturfag	2	2	2	6	2	2	2	6
Matematik	2	2	2	6	2	2	2	6
	30	30	30		30	30	30	
Gymnastik, Sang og eventuelt Legemsarbejde	6	6	6	18	6	6	6	18

Man ser let, at *Latin* og *Græsk* behersker den klassisk-sproglige Linie, medens i den nysproglige Linie

Græsk helt bortfalder og *Latin* indskrænkes til Fordel for *Engelsk* og *Tysk*.

De 2 Linier vil, hvis Elevtallet tillader det, faa fælles Undervisning i *Religion, Dansk, Historie, Fransk, Naturfag* og *Matematik* og maaske enkelte Latintimer i 1. Klasse. 1. Gymnasieklasse vil faa fælles Undervisning med Realklassen i *Gymnastik* og maaske i *Fransk*. Sandsynligvis vil Tilgangen til den klassisk-sproglige Linie blive lille, saa den maaske i enkelte Aar vil falde helt bort.

Religionsundervisningen skal omfatte Bibelkundskab, den kristne Kirkes Historie med særlig Fremhæven af den danske Kirkes Historie og dens Forhold til Nutiden, samt Grundtrækkene af den kristelige Etik.

Danskundervisningen omfatter betydelig Litteraturlæsning, nogen Litteraturhistorie, svensk Læsning. Kendskab til Oldnordisk og det ældre danske Sprog. Desuden skal Eleverne øves i Stilskrivning og i Evnen til at give en sammenhængende mundtlig Fremstilling af kendte Emner. Det forudsættes, at Eleverne selvstændigt læser talrige Værker af Danmarks og Norges Hovedforfattere.

I *Historie* gennemgaaes hele Verdenshistorien, saaledes at Tiden efter 1750 behandles særlig udførligt. Nordens og specielt Danmarks Historie læses efter en fyldigere Fremstilling. Med særlig Udførlighed gennemgaaes som *Speciale* et eller andet betydningsfuldt Afsnit. I *Samfundskundskab* meddeles der Eleverne Kundskab om Danmarks nuværende Statsforfatning, Stats- og Kommunestyrelse samt vort Samfunds økonomiske Liv. Desuden skal de lære Hovedtrækkene af de andre nordiske Rigers og nogle europæiske Hovedlandes Statsforfatning og Styrelse. Ved Undervisningen i Historie skal i saa udstrakt Omfang som muligt benyttes gode Kort og Billedværker af forskellig Art.

I *Fransk* vil der efter den ny Ordning blive læst mindre end efter den gamle. Man vil næppe naa meget videre end nu til IV. Klasses Hovedeksamen.

Naturfagene omfatter *Naturlære* samt *Geografi* og *Naturhistorie*. Undervisningen vil blive *Afsnitsundervisning*, saa at efter Skolernes Valg, men med Undervisningsinspektionens Billigelse. Partier af *Fysik*, *Kemi*, *Geologi*, *Fysiologi* og *Astronomi* gøres til Genstand for en grundigere Gennemgang, efter at Stoffet i Mellem-skolen er læst efter kortere Lærebøger.

I *Matematik* vil man naa noget videre end nu til IV. Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelses-eksamen.

I *Oldtidskundskab* vil der paa den nysproglige Linie blive læst en Del, paa den klassiske Linie enkelte, græske Værker i Oversættelser, samt Prøver af nogle latinske Hovedforfattere. Desuden skal Eleverne i passende Omfang gøres bekendte med andre Mindesmærker fra den klassiske Oldtid, særlig fra dens Kunst. Ved Undervisningen skal der i saa rigt Maal som muligt benyttes Billedstof til Anskueliggørelse af, hvad der meddeles.

Latin paa den klassiske Linie vil blive noget mindre omfattende end efter den gamle Ordning. Paa den nysproglige Linie kræves læst 180 Normalsider dels af klassiske Forfattere, dels af middelalderlige og senere latinske Skribenter (f. Eks. Adam af Bremen, Saxo, Holberg).

I *Græsk* vil man paa den klassiske Linie kunne naa omtrent det samme som efter den gamle Ordning.

Engelsk vil blive Hovedfaget paa den nysproglige Linie med 5 Timers ugentlig Undervisning i alle 3 Klasser. Der kræves læst ca. 1200 Sider af engelske Forfattere, mest Prosa fra den nyeste Tid. Desuden skal Eleverne have Kendskab til Englands politiske Historie

og Institutioner, dets Literaturhistorie og dets sociale Forhold i Nutiden. Der kræves opnaaet saa megen praktisk Sprogfærdighed, at Eleverne ved Udgangen af Gymnasiet er i Stand til paa egen Haand at læse Prosa, som ikke i Indhold eller Form frembyder særlige Vanskeligheder, og nogenlunde let Poesi, og at de endvidere er i Stand til at forstaa det almindelige Talesprog og udtrykke sig mundtligt og skriftligt i almindeligt Sprog om almindelige Emner.

I *Tysk* vil der paa den nysproglige Linie blive givet 4 ugentlige Undervisningstimer i alle 3 Klasser. Der kræves læst 750 Sider af det 18. og 19. Aarhundredes Literatur, dels egnet til at give Kendskab til de ypperste Forfattere samt Tysklands politiske og sociale Forhold i Nutiden, dels skikket til at indøve Eleverne i Brugen af det levende Nutidssprog. Der kræves ogsaa i dette Fag, at Eleverne ved Udgangen af Gymnasiet kan læse ikke særlig svær Prosa paa egen Haand, og at de er i Stand til at forstaa det almindelige Talesprog og benytte det mundtligt og skriftligt, dog saaledes, at Fordringerne gennemgaaende sættes noget lavere end i Engelsk.

I begge Sprogene forudsættes det, at Eleverne paa egen Haand læser en Del lettere prosaisk Literatur, og Skolens Discipelbibliotek vil med dette Maal for Øje blive øget med Afdelinger for tysk og engelsk Literatur, som indeholder passende selvstændig Læsning for Gymnasiets Elever.

Paa den klassiske Linie, hvor *Tysk* kun faar 2 ugentlige Timer, vil der kunne naas en vis mundtlig Sprogfærdighed, men hverken dybere Kendskab til Literatur samt politiske og sociale Institutioner, eller Evne til at kunne benytte Sproget til skriftlig Fremstilling.

Gymnasiet er 3-aarigt. Aarsprøverne, der afslutter 1. og 2. Gymnasklasse, vil ikke faa særlige Rettigheder. Der bliver altsaa ikke i det ny Gymnasium noget, der svarer til nuværende IV. Klasses Hovedeksamen.

Gymnasiets 3. Klasse afslutter med *Studentereksamen*. Dennes Form er endnu ikke endelig fastslaaet. Karaktersystemet og Aarskaraktererne vil blive som ved Almenskolen andre afsluttende Eksaminer. Det Pensum, som opgives til Eksamen, vil rimeligvis ikke blive mere end Halvdelen eller Trediedelen af det i hele Gymnasiet gennemgaaede Stof. Der vil ikke i det nysproglige Gymnasium blive tillagt Latin den dominerende Indflydelse, som det nu har i Eksamensordningen for Melleskolen.

Studentereksamen vil som hidtil medføre Ret til akademiske Studier. Den klassisk-sproglige Linie vil af Hensyn til Græsk være at foretrække for vordende Teologer og Filologer. Studenter efter den nysproglige Linie vil for at studere Teologi komme til at tage en Tillægseksamen i Græsk. Ellers giver nysproglig Artium Adgang til alle Studier ved Universitetet. De, der ønsker at studere videre ved polyteknisk Læreanstalt, vil have at bestaa en Tillægseksamen i Matematik og Fysik. Formentlig vil den *nysproglige Artium* paa Grund af de fyldige Kundskaber i Engelsk og Tysk blive taget af adskillige, som ønsker Ansættelse i Banker eller paa Handelskontorer. Ligeledes vil rimeligvis adskillige unge Piger foretrække nysproglig Artium for Realeksamen som Forprøve til Lærerindegerning.

Kolding højere Almenskoles Bibliotek.

I.

Grunden til *Kolding lærde Skoles* Bibliotek lagdes i 1586 af Kong *Frederik den Anden*, som det fremgaar af en Skrivelse fra Lensmanden paa Koldinghus, *Caspar Marchdanner*. Der var begaaet et Mord i Kolding. Morderen var flygtet. Hans Bo, deriblandt en Bogsamling, tilhørte efter Loven Kongen. Men denne overdrog Samlingen til den lærde Skole, der var oprettet af hans Moder, Dronning *Dorothea*. Samlingen var af følgende Indhold:

Libri theologici: 95.

— historici: 60.

— medici: 56.

philosophici: 52.

Rektor *A. Thura* (1723—26) forefandt, ved sin Ankomst til Skolen, kun et lemlæstet *Lexicon Calepini*, men efter hans Forslag indkøbtes der for de Tavlepenge, som indkom ved Onsdags Prædikenerne i Sognekirken, en lille Bogsamling paa 51 Bind. Der findes fra 1732 en trykt Fortegnelse over Bøgerne, som med faa Undtagelser — *Søren Matthiøns* Regnebog — var latinske. *Thura* fremhæver med Stolthed, at Kolding Skole er „den første Skole i Danmark, for hvis Bibliotek man

hidtil har læst en trykt Fortegnelse“. Men han beklager samtidig, at det er saa lille. Henimod 1800 øgedes Biblioteket betydeligt ved Indkøb for *Helts* og *Teilmanns* Legater, og fra 1834 voksede det meget stærkt ved aarlige Ludkøb til et Beløb af ca. 300 Rdl. Efter Forslag af Rektor *Grønlund* (1833 - 44) ordnedes et særligt Discipulbibliotek.

Da den lærde Skole nedlagdes ved Lov af 10. April 1855, indholdt Loven en Bestemmelse, som bemyndigede Ministeriet til „af den lærde Skoles videnskabelige Samlinger og Undervisningsapparater at overdrage Byen, hvad der anses tjenligt for dens Skolevæsen“. I Henhold til denne Bestemmelse beholdt Antsskolen hele Discipulbiblioteket og hele den øvrige Bogsamling, med Undtagelse af 200 Bind, især af nyere Værker indenfor græsk og latinsk Filologi, som efter Rektor *Ingerslevs* Forslag til Ministeriet overførtes til Aarhus Kathedralskoles Bibliotek.

Bibliotekets Størrelse har paa denne Tid været ca. 4000 Bind. Det voksede fra 1856 til 1880 ved aarlige Indkøb til en Sum af 150 til 200 Rdl. til ca. 6000 Bind. Efter at Latin- og Realskolen var ordnet, forøgedes denne Konto til 500 Kr. aarlig, men nedsattes i 1896 til 300 Kr.

II.

Bibliotekets Størrelse er nu ca. 9000 Bind. Det bærer tydelige Spor af, at det er samlet gennem en lang Aarrække, under vekslende Forhold, dels ved Køb, dels ved Gaver. Den græsk-latinske Afdeling er den righoldigste, den indeholder mange for sin Tid værdifulde, men nu helt eller delvis forældede Udgaver af de latinske og græske Klassikere, desuden Leksika, Haandbøger, arkæologiske Værker, samt talrige tyske Over-

sættelser. Indkøbene standsede ganske fra 1856- 1880, og efter 1880 er der kun købt lidt til denne Afdeling.

Den teologiske Afdeling er forholdsvis stor, men ogsaa denne Afdeling er mest fra den lærde Skoles Tid, senere væsentlig øget ved frivillige Gaver.

Samlingerne for Geografi, Statistik, Naturvidenskab, Kunsthistorie er ikke meget omfattende, indeholdende adskillige nyere Bøger, men flere ældre nu værdiløse Værker.

Tidsskriftsamlingen fylder mange Reoler og indeholder adskillige gode Ting baade fra Begyndelsen og Slutningen af det 19. Aarhundrede.

For de moderne Sprogs Vedkommende er Biblioteket daarligt forsynet. Først i de senere Aar er der indkøbt en Del engelsk Literatur.

De bedste Afdelinger af Hovedbiblioteket er den historiske og den danske Afdeling, som begge er ret righoldige og værdifulde. Den danske Literatur fra Reformationen til vor Tid er godt repræsenteret, skønt der er slemme Huller, indenfor den historiske Afdeling findes særlig fra Aarhundredets Midte og indtil 1896 ikke saa lidt af den bedste historiske Literatur, mest for Nordens, tildels ogsaa for Verdenshistoriens Vedkommende.

Et Bibliotek, der er samlet gennem saa lang en Aarrække og under saa vekslende Forhold, faar sit bestemte Præg deraf. Ved Køb og Gaver har Biblioteket i Løbet af dette Tidsrum erhvervet mange Bøger, som er interessante og værdifulde til en hver Tid, medens Hovedmængden af Bøgerne efterhaanden er blevet forældede og uden Værdi. Fra den ældre Tid kan af saadanne værdifulde Bøger nævnes *Langebæk: Scriptores rerum Danicarum*, *Oluf Worm: Monumenta Danica*, *Berntsen: Fructuar Herlighed 1656*, *Stephans* Udgave af *Særo*.

Lykskander: Danske Kongers Slectebog, Arild Huutfeldt: Danmarks Riges Krønike, Birgitte Thott: Oversættelse af Seneca. Andre Bøger er nu mindre værdifulde, skønt de i sin Tid har været meget kostbare, som f. Eks. *Bayles* store Encyclopædi i 4 Foliobind. Paa samme Maade kan fra den senere Periode nævnes af værdifulde Værker *Scend Grundtvigs* store Samling af danske Folkeviser, privat Gave, og *Wimmers* store Runeværk, ministeriel Gave til Biblioteket. Og det vilde være let at opregne Hundreder af saadanne eller lignende Bøger eller Værker, som nu findes i Biblioteket. Men det karakteristiske for en saadan Bogsamling er dog *Spredthed, Forældethed, Tilfældighed.* Det samme Indtryk faar ogsaa de enkelte Laanere, som henvender sig til Skolen for at laane Bøger. Der er mange Bøger, men oftest mangler den bestemte Bog, som netop ønskes.

I de sidste 6 Aar er Hovedvægten lagt paa at samle et godt Discipelbibliotek og en god Haandbogsamling. Discipelbiblioteket indeholder nu ca. 1000 Bind, særlig dansk Literatur og Historie, desuden nogle Oversættelser og lidt svensk Literatur. Haandbogsamlingen, der findes i Lærerværelset, indeholder nu henimod 200 Bind, væsentlig pædagogisk Literatur, Leksika, historiske, geografiske, naturvidenskabelige, kunsthistoriske Haandbøger.

Biblioteket er i de sidste Aar ordnet af Bibliotekaren, Hr. Inspektør *Karl Hansen*, og Hr. Adjunkt *Nissen*, som har forfattet et fuldstændigt Katalog over den danske Afdeling. Desuden findes skrevet Katalog over den græsk-latinske Afdeling, Fransk og Tysk, samt Haandbiblioteket. I de kommende Aar vil der blive optaget Kataloger over Engelsk og de andre Afdelinger. Kun til Discipelbiblioteket findes et trykt Katalog. Udlaan finder Sted om Lørdagen i 5. Time.

III.

Naar man regner, at Biblioteket i det sidste Aarhundrede ved Køb og Gave har faaet Bøger til en samlet Værdi af 40,000 Kroner, er denne Sum sikkert nok snarere sat for lavt end for højt. Selvfølgelig har Bøgerne ikke nu denne Værdi. De er assurede til 13,000 Kroner. Saaledes gaar det altid Bogsamlinger. Resten af Værdien maa tænkes godtgjort ved den Gavn, som Tilstedeværelsen af disse Bøger har ydet Skolens Undervisning. Til de forskellige Tider har Hensigten med Bøgerne været forskellig. Oprindelig anskaffedes de forskellige Værker for *Lærernes* Skyld. Det forudsattes, at disse ikke selv havde mange Bøger, det forudsattes ligeledes, at de i deres Frihed vilde drive videnskabelige Studier af forskellig Art, som paa forskellig Maade vilde gavne deres Undervisning og saaledes komme Eleverne til Gode. Det var først senere, at det direkte Hensyn til Eleverne medførte Oprettelsen af et Discipulbibliotek, eller som det den Gang kaldtes et *Morskabsbibliotek*, fordi denne Læsning, om end ønskelig, dog opfattedes som underordnet det alvorlige Studium. Hele dette Synspunkt har efterhaanden, om end langsomt, ændret sig. Det er nu umuligt, selv for det rigest udstyrede Skolebibliotek, at skaffe Lærerne indenfor de forskellige Fag, Adgang til videnskabelig Literatur. Det er heller ikke længer nødvendigt, da denne Slags Literatur nu med Lethed kan faas fra de københavnske Biblioteker. Et Skolebibliotek maa nu i første Række tage rene Undervisningshensyn. Det maa, saa vidt muligt, sørge for at skaffe Lærerpersonalet de bedste *Haandbøger* indenfor de forskellige Fag og saadanne enkelte Værker, som har blivende Værd for længere Tid for Undervisningen. Hertil kommer saa i langt større Omfang end tidligere Hensynet til *Eleverne*. Endnu for 15--20

Aar siden kunde man ret ofte høre Forældre beklage sig over, at Børnene læste for mange Morskabsbøger, og at Lærerne misbrugte Danskundervisningen til „Komedier og Æventyr og Romaner“ i Stedet for at lære Børnene „noget ordentligt“. Med „noget ordentligt“ mentes dansk Grammatik. Den ny Skole er ordnet ud fra lige det modsatte Princip. Undervisningen i dansk Grammatik er principielt sat i anden Række, saa at i Mellemkolen Undervisningen i denne Disciplin er indskrænket meget betydeligt, og saa at ved Mellemskolens Eksamen Eksamination i Grammatik næsten helt kan bortfalde. Vægten i dansk Undervisning er bevidst lagt paa *forstandig Op-læsning, samt Evnen til at benytte Modersmualet i Skrift og Tale*, og Hovedmidlet til at opnaa dette Maal er Beskæftigelse med dansk Literatur, særligt det 19. Aarhundredes Literatur. Dels skal denne gennemgaas med Eleverne i Timerne, dels skal Eleverne paa egen Haand udenfor Skoletiden læse Værker af danske Forfattere, passende for deres Alder og aandelige Modenhed. Det hedder udtrykkeligt i de Forhandlinger, som gik forud for Mellemskolens Ordning, at det maa være en vigtig Opgave for Lærerne at vække deres Elevers Lyst til saadan Læsning, som kan bidrage overordentlig meget til at fremme deres aandelige Udvikling. Og da kun de færreste Hjem er i Stand til at give Børnene den nødvendige Vejledning med Hensyn til, hvad de bør læse, og da det er af yderste Vigtighed, at de kun faar gode og for deres Alder passende Ting i Hænde, bør Læreren, naar han paa Skolen har læst Brudstykker af større Værker med Eleverne, opfordre dem til selv at læse det øvrige hjemme, samtale med dem om deres Læsning og søge at vænne dem til at læse paa den rette Maade. Fremdeles bør Skolerne for at give Eleverne Lejlighed til at faa god Læsning, som Hjemmene kun i de færreste

Tilfælde kan skaffe dem, bestræbe sig for at faa samlet Elevbiblioteker af passende Bøger, *ordnede og inddelte med Skønsomhed efter Klasserne*. Elevbiblioteket bør bestaa af dansk Literatur, eller gode Oversættelser fra fremmed Literatur, desuden Læsning af historisk, geografisk og naturvidenskabeligt Indhold.

Elevernes selvstændige Læsning er et Hovedled i den ny Skole. En af den ny Skoles Opgaver er at give Eleverne Lyst til at udnytte deres Læseerne. Denne Hovedregel gælder ikke alene for den danske Undervisnings Vedkommende, men overalt. Den gælder i Mellemkolen, den gælder i endnu højere Grad i Realklassen og i Gymnasiet. Specielt for Tysk og Engelsk forudsættes det, at *Eleverne naar saa vidt, at de har Evne til at læse lettere Bøger selvstændigt, og at de har Lyst dertil. I det nysproglige Gymnasium skal de endogsaa opgive til Eksamen Læsning af denne Art.* Hele denne Betragtning, hvorpaa den ny Skole hviler, medfører med Nødvendighed, at Skolernes Discipulbiblioteker ordnes med tilbørligt Hensyn hertil. Dette gælder ikke blot dansk Literatur, med historiske, geografiske og naturvidenskabelige Afhandlinger og en Underafdeling af svensk Literatur, men det gælder ligeledes de moderne Sprog.

Ved Kolding højere Almenskole er der derfor i Aar ordnet et særligt engelsk Bibliotek for Mellemkolen, foreløbig bestaaende af 50 Numre: Børnebøger, Æventyr, lettere Fortællinger, som udlaanes til Eleverne, særlig i 4. Klasse. En lignende tysk Afdeling er under Forberedelse. I de kommende Aar vil Bestræbelserne gaa ud paa at ordne fyldigere engelske og tyske Afdelinger for Eleverne i Realklassen og Gymnasiet. Disse Afdelinger vil indeholde noget vanskeligere, men dog forholdsvis let Literatur, særligt af fortællende og dramatisk Art.

IV.

Et Biblioteks virkelige Værdi bestemmes af Brugen. Det er Bøgers Hensigt at blive læst. Den Bog, der slides op ved Læsning, har opfyldt sin Mission bedst. Gamle støvede Folianter kan tage sig ærværdigt ud, men hvilken Betydning har de haft? *Langebæks Scriptores rerum Danicarum* er et videnskabeligt Hovedværk, det har Salgsværdi, men hvor stor Brugsværdi har det i et Bibliotek som Kolding højere Almenskoles Bogsamling? Det samme gælder adskillige Hundreder af fortræffelige Bøger i Biblioteket, som bliver taget ned af Hylderne en Gang hver andet eller tredje Aar, for ikke at tale om de Tusinder af Bind, som aldrig bliver rørt, undtagen ved Omflytning af Biblioteket. Naar man gennemgaar Udlaansprotokollerne, vil man se, at der er visse Afdelinger, der kun benyttes sjældent, eller aldrig, andre, som benyttes undertiden, en enkelt, som benyttes saa rigeligt, at den aarlige Regning for dens Vedligeholdelse er ret betydelig. Den sidste Afdeling er Discipelbiblioteket. Fra Hovedbiblioteket laaner Lærerne gennemsnitlig ca. 200 Bøger om Aaret, Folk i Byen og fra Landet 20—25 Bøger, medens Udlaanene til Disciple fra Discipelbiblioteket beløber sig til ca. 2200 Bind aarlig.

Brugen af Almenskolens Bibliotek — bortset fra Discipelbiblioteket og Haandbiblioteket i Lærerværelset — er altsaa ringe. Man maatte med Glæde hilse en Ændring i dette Forhold. I Løbet af det sidste Aar er der fra forskellig Side fremsat Tanker om at flytte Biblioteket eller Dele af dette, saa at Bøgerne kunde blive tilgængelige for et større Publikum. Der er noget meget tiltalende ved disse Forslag, men de vil af forskellige Grunde være vanskelige at realisere. Det maa for det første anses for givet, at Byraadet ikke vil give sit Minde til, at de Afdelinger af Biblioteket, som er nød-

vendige for Undervisningen, tages bort fra Skolen. Dette er først og fremmest Discipelbiblioteket, med dets forskellige Underafdelinger, Haandbiblioteket og store Dele af den danske Afdeling og desuden adskillige Bøger i de andre Afdelinger. Da den lærde Skoles Bibliotek blev overladt den kommunale Skole til *Undervisningsbrug*, vilde Bortflytning af denne Del af Biblioteket kun kunne finde Sted med Lovgivningsmagts Tilladelse. For adskillige andre Bøgers Vedkommende er det vel tvivlsomt, om Ministeriet vilde give Tilladelse til, at Bøger, der af Ministeriet er givne til Skolen, bortflyttedes fra Skolen til andet Brug. Paa lignende Maade forholder det sig med Bøger, der af private er givet til Skolen. Delingen af Biblioteket mellem Skolen og det Bybibliotek, som er projekteret, vilde altsaa støde paa ikke faa formelle Hindringer. Og selv om disse kunde overvindes, er det saare tvivlsomt, om de Dele af Skolens Bibliotek, som kunde fjernes fra Skolen uden Fortræd for dennes Undervisning, vilde være meget værdifulde for det tænkte Formaal. Der kunde særlig være Tale om en Del historisk Literatur, en Del Tidsskrifter og enkelte Værker fra de andre Afdelinger. Geografi, Naturvidenskab, Statistik osv., medens hele den græsk-latinske og den teologiske Afdeling vilde være ret værdiløse for den fremsatte Tanke. Spørgsmaalet er saa, om disse Bøger vilde blive mere eftertragtede i et andet Lokale, end hvor de nu er. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Forholdet væsentlig vilde vise sig uforandret. Folks Læselyst — bortset fra Blade, moderne Tidsskrifter og Skønliteratur — er forbavsende lille. Skønt Skolens Bibliotek i de sidste 50 Aar har staaet aabent for Byens og Omegnens Beboere, er det kun faa, som har benyttet sig af denne Adgang, 5—6 Laanere aarligt. Og det er endnu mere betegnende, at de, der laaner, sjældent er

de samme fra Aar til Aar. Forklaringen er naturligvis, at Biblioteket indeholder forholdsvis lidt af det, de har Brug for, saa at de tvinges til at søge andet Steds hen.

Hvor tiltalende end derfor Tanken om Almenskolens Optagelse i et Bybibliotek rent teoretisk set er, vil en Gennemførelse af denne Tanke af formelle Grunde være vanskelig, og det Udbytte, som et Bybibliotek kunde have af Optagelsen, saare problematisk. Den højere Almenskoles Bibliotek er mere imponerende kvantitativt end kvalitativt. Biblioteket deler i saa Henseende Lod med andre Skolebiblioteker. Det maa opfattes under Begrebet *Undervisningsmateriale*, og heraf følger ganske naturligt, at dets ældre Bestanddele er forældede og for en væsentlig Del værdiløse, medens de nyere Bestanddele er uundværlige for Undervisningen. Biblioteket har altid haft og vil altid have stor Betydning for Skolens Lærere og Elever. Kun i anden Række vil Biblioteket efter ringe Evne kunne være til Gavn for Byens og Omegnens læsende Publikum. Skulde Trangen til virkeligt aandeligt Studium en Gang medføre Oprettelsen af et Bybibliotek i Kolding, vil dette paa enkelte Omraader kunne suppleres med Værker, som nu findes i Almenskolens Bogsamling. Indtil den Tid vilde det være Skolen en Glæde, om Biblioteket i større Udstrækning end hidtil blev benyttet, ikke blot af Lærere og Elever, men ogsaa af Folk udenfor Skolen.

Lyk-Ønsknings Tale

til

Kolding Byes Kongelige Skoles Indvielses Höytiid,
holden i Skolen dend 26. Martii 1732.

I Begyndelsen af det 18. Aarhundrede var den lærde Skole i Kolding i en ynkelig Forfatning baade indvendig og udvendig. Indvendig saa den „ligere ud til et af Fjenden ødelagt og forstyrret Hus end en kongelig Skole, efterdi Katedre, Borde og Bænke i Skolen enten savnedes aldeles, eller var formltrede¹⁾, opraadne og i en elendig Tilstand“. Da Hoffet i 1712 boede paa Koldinghus paa Grund af Pesten, forærede Prinsesse *Sophia Hedevig*²⁾ Skolen en Sum Penge til nyt Inventar, men faa Aar efter var Skolen saa faldefærdig, at man var nødt til at overflytte det ny Inventar til Kirken. „Skolen stod for Rav og Fald. Murene befandtes overalt at have dybe Revler og Rifter i sig, og de fleste Bjælker. Sparrer og Lægter var forraadnede . . . af Frygt for ej at blive ihjelslagen midt i Læsningen ved den mindste kave³⁾ Vind, der kunde kaste Huset over Ende og ned paa Hovederne af os, maatte man plat forlade Skolen og holde Læsningen for Disciplene, hver i sit Kammer“. *Albert Thura*, Skolens Rektor fra 1723—26,

meddeles videre, at man først haabede, at Bygningen kunde repareres, men at dette viste sig ugørligt. „Omsider foretog man sig i Herrens Navn Skolens Nedbrydelse og Opbyggelse, efter at min salig Fader, Magister *Laurids Thura*, Biskop i Ribe, Provsten Magister *Laurids Leel* i Kolding og Stadens Borgmester, Seigneur *Jens Riis* havde længe baade skriftligen og mundtligen taget det hele Bygnings Værk i Betænkning med hver andre, helst da der ingen Udvej fandtes eller kunde findes, uden at bygge paa *Credit* og paa Guds Forsyn og Naade, efterdi Kirken, som hidindtil havde holdt den vedlige, ikke formedelst sin egen Trang og Uformuenhed kunde formaa at sætte Skolen af ny paa Pladsen igen. Den Slutning holdtes da for den raadeligste, efterdi Byen ikke længer burde savne sin offentlige Skole, at man skulde laane Penge og forrente dem til Skolens Bygning og saa befale en naadig Gud og en naadig Konge Resten“. Skolen blev altsaa genopbygget fra Grunden. „Denne ny Skole i Kolding er i Sandhed en af de smukkeste og netteste Skoler i det hele danske Kongerige“. Den ny Bygning blev i 1732 indviet af daværende Biskop i Ribe, *Matthias Ancher*. Efter ham talte Skolens Rektor, *Jacob Ørsted*, og som tredje Taler holdt *Albert Thura*, der 1726 var blevet udnævnt til Sognepræst i Leirskov og Jordrup, en versificeret Lykønskningstale, som han senere udgav sammen med en kort „historisk Beretning om Kolding Skole fra dens Begyndelse indtil denne Tid“. København 1732.

Til Stede ved Indvielsen var foruden Biskop *Ancher* ogsaa Stiftamtmand *Gabel* samt „en talrig og fornem Forsamling af gejstlig, militær og verdslig Rang“.

Til Minde om Indvielsen indsattes over Døren en Sten-tavle, med en kort Beretning om Skolens Oprettelse, Forfald og Genopbygning. Paa Tavlen er udhugget et

Symbol paa den lærde Skole, en Kvindeskikkelse med en Fakkell i den højre Haand og en Bog i den venstre, desuden til højre og venstre 2 Medailloner. Den ene Medaillon giver et Brystbillede af Dronning *Dorothea*, den anden hendes Valgsprog: *ALES VAN GODT*. Efter Medaillonen med Dronningens Billede er Skolens ny Segl stukket af Hr. Guldsmed *Kyster*. Stenpladen og Medaillonerne er beskrevne af Hr. Arkitekt *C. M. Smidt* i Vejle Amts Aarbøger 1. Hæftbind 1906. Da den i 1732 rejste Skolebygning i 1845 afløstes af den nuværende, blev Stentavlen anbragt i den ny Bygnings Gymnastiksal. Ved Gymnastiksalens Ombygning i 1886 blev den fjernet fra dette Sted og indmuret i Facaden over for Kirken, til højre for Hovedindgangen. Maaske bør Tavlen atter flyttes ind, da den lider for meget af Vej og Vind. Stenpladens Indskrift er paa Latin. I Skolens Program fra 1888 findes følgende danske Oversættelse af nuværende Adjunkt *H. G. Wiwel*:

Stat stille, Vandringsmand, og se hin lavrbærkranset Jomfru, som her staar afskildret, bærende udi højre Haand en Fakkell, i den venstre en Bog.

Du spørger, Vandringsmand, hvo denne monne være. Svar: Det er denne Kolding Skole, bærende foran sig Evangelii Lys og Verdens Kundskab.

Ny fød i Aaret 1552, blev hun straks fra Vuggen af durchlauchtige Kong Christian 3.s allernaadigste Dronning

Dorothea

opnæret, som med priselig Gavmildhed gav den sin første Gestalt og Aasyn, - blev jævnlig ved kongeligt Tilskud støttet og udi voksen Alder, som Myndling af Kolding Kirkes Kasse ved nært og kjerligt Tilsyn af sammes Forstandere indtil denne Dag holden paa Fode.

Omsider, der den var af Ælde medtagen og af Alders Svagthed overalt forfalden, har denne Bys velvise Øvrighed paataget sig dens Klædning af ny at bekoste, hvad til dette Værk maatte udkræves, læggende det i det guddommelige Forsyns Haand udi Troen til dette Ord:

Herren vil se dertil.

under hvilken Fortrøstnings Førelse den lagde Haand paa Værket og efter Anordning fra den højædle og glørværdige

Herre Christian Carl de Gabel,

høj anselig Stiftamtmand over Ribe Stift, Aar 1728, mens den berømmelige Hr. Jakob Ørsted var Skolens Rektor, dels af Kirkens Midler, dels af adskillige hæderfulde Gaver, iført dette en ny Gestalts ringe Hylster -- og dette under Overledelse af den højærværdige Herre, Biskop Laurids Thura, saa vel som og efter højærværdig Hr. Provst Laurids Lehe's Raad, endelig og med Samtykke af berømmelig Hr. Biskop Matthias Anchersen, som ved Skolens højtidelige Indvielse har smykket denne Jomfru med en blomstrende Lavrbærkrans og hende til Apollo indviet 26. Marts 1732.

*

*

*

Enf-Ønsfnings Tale til Colding Skoles Indvielse
den 26. Martii 1732.

I vatre, Brave Folk!

som ere her tilstæde,

Og alle tage Deel i Colding Skoles Glæde;
Tillader ogsaa mig, endskjøndt en Lands-bye Præst,
At tale et par Dord paa Skolens Jubel-Fæst.
Jeg selv paa tredde Aar har været her en Lærer,

Og derfor Skolen end i Barm og Hjerte bærer;
 Min Kjærlighed til dend jeg ey forglemme vil,
 (Thi det umueligt var) saa længe jeg er til.
 Just det er Ursag til, at jeg fik nys i Sinde,
 Ved denne Samling, her at lade mig indfinde,
 Og, som en gammel Ven af dette Læse-Stæd,
 At legge og i Dag min Skærv i Lavet med.
 Og, faar jeg Frihed til, min Tale her at holde,
 Jeg mindste Kiedsommelighed skal Eder ej forvoelde,
 Thi Tiden minder selv, at jeg bør være kort,
 Da hver af Eder vel er træet, og haster bort.
 Jeg burde tale til Dend Dronnings Priis og Ære,
 Som først til dette Huus lod Kalk og Steene bære,
 Vi veed, Kong CHRISLIAN Dend Tredies Gemahl
 Har baade Skolen bygt og Byens Hospital.
 Thi staar DORTHEA Navn i ævigt Ære-Minde,
 Saa længe der er Vand i Colding-Na at finde,
 Ja (om ey denne Tiid til Hendes Roos forflaar,
 Jeg legger dette til) saa længe Verden staar.

* * * * *

Men dend Materie er mig for høy at tage,
 Jeg ville skamfuld staa i alle mine Dage,
 Om jeg med Skjaldre Pen en Dronnings Skilderi
 For Eder viise frem, og toog dog fejl deri.
 Jeg da, som Icarus⁴), der vilde til at flyve,
 Og ind i Himmelen med selv gjort Vinge flyve,
 Ufejlsbart kom til kort, og maatte dratte need,
 Og fik kun Spot, til Don for min Fordovenhed.

* * * * *

Jeg burde melde om dend Store Konge-Naade,
 Som Noord-Monarcherne, til Skolens Trost og Baade,
 Har, med saa rund en Haand og Faders Hjerte-lag,

Udviist til denne Tiid fra Skolens Fødsels-Dag.
 Mand veed jo, Dette Stæd har altiid haft den Lykke,
 At bære Kongens Gunst paa Brystet, som et Smykke,
 Og det er kjendeligt, at Kongen og Hans Slægt
 Har over Skolen sat sin Trygge Vare-tægt.
 Her gjemmes kraftige og skjøne Konge-Breve⁵⁾,
 Til Frynd og Frugt for dem, skal ved Skolen leve,
 Saa hver en Lærer med sin Lærling bør og skal
 Velsigne Kongens Huus med Tak i Tusind tal.

* * * * *

Dog! Dette atter er for høyt for mig at melde;
 Thi hvad kand mine Dord, til Roos om Konger, gjelde?
 En Lærd Demosthenes⁶⁾, maae her bestæmmed staa,
 Og meget meere jeg, som heller tie maae.

* * * * *

Men det, hvorpaa især jeg vender nu mit Øje,
 Er, at betragte lidt dend Ynkfomhed og Møje
 Som jeg paa Skolen saae i hendes Alderdom,
 Til dend blev ung igen, og nu paa fode kom.
 Jeg før var Skolens Mand, og Skolen var min Kone,
 Men ingen veed, hvor tidt jeg holdte Klage-Tone;
 Thi det var ynkt at see, hvor doldig⁷⁾ hun saae ud,
 Hun havde ej til Prunk dend mindste Hæders Klud.
 Der sad jo Hul hos Hul paa hendes beste Klæder,
 Og lutter Drallinger⁸⁾ mand saae paa alle Stæder,
 Saa tidt vi talstes ved, hun frøos, jeg ligesaa,
 Og os kom begge Kuld og Vinter-gynse paa.
 Hun toog saa ofte mig, og hende jeg i Arme,
 Dog fik vi begge af hinanden ingen varme;
 Vi altiid glædde os, saa tidt vi skildtes ad,
 Skjøndt baade hun og jeg ret gierne samles gad.
 Men det stood ej til mig at kunde redde hende,

Og Evnen fandtes ej om Løj til Krams⁹⁾ at rende,
 Thi, hvis hun skulde, som hun burde pyntes op,
 Hun skulde klædes op, og det fra Taa til Top.
 Jeg hørte hende tidt at jamre sig og klynke,
 Jeg aldtiid trøstede og kunde hende ynke,
 Thi jeg mig ømmede ved Hendes Suk og Graad,
 Men hun af ald min Trost og Ynk fik ingen Raad.

* * * * *

Enhver fandt læt forstaa og vide, hvad jeg meener,
 Naar jeg for denne Bruud mig her saa modigt veener¹⁰⁾,
 Thi det er Meeningen, at jeg begif mig vel,
 At Stolen ej faldt need, og slog mig flat ihjel.
 Vel tænktes ofte paa at hjælpe dend til rætte,
 Og at dend læt og snart paa fode var at sætte;
 Men ach! Indvortes hun sin Soot og Sygdom bar,
 Og baade Klædningen og Krop forderved var.
 Mand kaldte Væger frem, der skulde hende syne,
 Da hun laa Uande-løos, og gysste under Dyne;
 Man Skrædder hente lood, der skulde Klæder sye,
 I Haab, hun Klæder fik, som bleve splinder-ny.
 Men alle svarede, at der var ingen Rædning,
 (Hvad skjøtter og en Syg om Guld-staffered Klædning,
 Naar selv hand klager sig, og hvert et Lem er svagt?
 Saa er Beføstning spildt paa beste Hæders Dragt).
 Saa om var hendes Krop, og Lemmerne saa svage,
 At hun ey kunde snart en Barne-Haand fordrage,
 Hun skreeg, at det var Ynk, ved alles Raad og Kunst,
 Thi baade Raad og Kunst for hende var omsunst.

* * * * *

Min Meening fattes vel, at Stolen var brøstfældig,
 Og stoed for nogen Tiid saa rædsom og uhældig,
 At, skulde den engang faae Bood for ald sin Meen,

Dend maatte brydes need endog til sidste Steen.
 Saa blev den da brudt need omsider langt om længe,
 Endskiondt mand stoed i Tvist, hoorfra mand fik de Penge,
 Som der behøvedes til dend at faa i Stand,
 Thi, uden Penges Hjelp, ey meget bygges land.
 Dog satte mand sig for at lade HErren raade,
 Og alting overgav til Himlens Forsyhns Naade¹¹⁾,
 Der veed at skaffe Raad og Hjelp og Penge med,
 Naar ellers af os selv vi komme slet afstæd.
 Mand maatte bygge her med andres laante Penge,
 Og lade dennem staa paa Rente hen saa længe,
 Til Summen blive kan, næst Guds Hjelp afbetaldt¹²⁾,
 Thi det, som vides vel, om Skolens Velsærdt galdt.
 Just fandtes nogle strax, som vi bør her at priise,
 En Bentzøn, Edelberg og Rachlow¹³⁾, som lod viise,
 Enhver paa sin Maneer, mod Skolen Kjerlighed,
 Og Gaver af sig selv til Skolen lagde need.
 Dend kiære Hr. Provst Veeh, som har haft vaaget Øje
 Ved dette heele Verk med megen Suk og Møje,
 Har og fortjent sig Tak, saa at Magister Veeh,
 Hos Skolen stedse staaer i kjær Amindelse.
 Dend fromme brave Mand med Ørsted, Skolens Lærer,
 Saa tidt bekymred gif, men saae, at Guld beskjærer,
 Ved eget Forsyhns Raad, da Nøden haardest var,
 At ogsaa fremmed Flok en Stærv til Skolen bar.
 Jeg og maae sige det, til Borgerstabets Ære,
 At Skolen bør hos dem i ævig Gjeld at være;
 Om jeg opregnede, hvad got de gjør saa lidt
 Mod Skolen og dens Børn, min Tale gif for vidt.
 Men dette vil jeg dog, og dette bør jeg tegne,
 (Thi det, som kjerlig Gunst mod Skolen maae jeg regne)
 At hver en Borger strax, saa snart mand dennem bad,
 Lood spende for sin Vogn, og villigt fuldtes ad.
 Mand merkte Skolens Trang til Medhynt dennem rørte,

De derfor Steen og Gruus og Sand til Støden førte,
 At Stolen kunde snart, som de i Støven saae,
 Af Støven rejses op, og, dem til Ære, staa.
 Det hele Bygnings Verk den fromme Guld befales,
 Saa kan den laante Sum med Tiden vel betales;
 Imidlertid, næst Guld, har Borge-Mester Riis
 Fortjent, ved Bygningen, af Stolen Tak og Priis.
 Hand med rætfindig Flid var Dag og Nat tilstøede,
 Lod skaffe Steen og Kalk, og med en Hjertens Blæde
 Udviiste, at hand var en hurtig Tilsyns-Mand,
 Saa hele Bygningen, ved ham kom vel i Stand.

* * * * *

Nu staar da Stolen smuk, og kand (des¹⁴) Gud skee Ære!

Sit Hoved atter højt blandt sine Søstre bære;

Nu kand jeg see igen med Lyft min første Brud,

At være nippert¹⁵) klæd, som før saae paldet¹⁶) ud.

Vi horte Vielsen, som vores Biskop holdte,

Og fligt mig Fryd og Trøst endog i Sjælen voldte,

Thi, skøndt hun har igen en Lærd og vakker Mand,

Jeg hende, som var før min Brud, ey glemme kand.

Min Salig FADER selv var vel tilfunds at vie,

Dend vakre Unge Brud; Men, at hand maatte tie,

Og savnes blandt os her paa Bruudens Æres Fæst,

Dertil I alle veed dend rette Aarsag best¹⁷).

Hans Sygdom og Hans Døod, som ham fra Verden kaldte,

Forvoldte, at Hand her paa denne Tiid ey talde;

Hvad Hand da ej har taldt, det talde ANCHERSEN,

Der er, som THURU var, en Trofast Stole-Ven.

Det samme Stolen og sig gandske vist formoder,

At Biskop ANCHERSEN mod dend og mod dends Pøder

Fremdeeles viiser sig, som Fader og Patroon,

Og derom beder jeg i Dag for min Person.

Vor Hr. Geheime-Raad, vort Stiftes Glands og Ære,
 Hr. GUBEL, veed jeg grandt, ubedet, vist vil være
 Vor Skoles Forsvar, Ven og Gunstige Patron;
 Dog ydmngst beder jeg derom for min Person.
 Min Hr. Stift-Amtmand og Hr. Biskop maa en vredes,
 At Skolen Deres Gunst af mig i Dag tilbedes!
 Thi Skolen var min Brud, og jeg var Skolens Mand,
 Og derfor Skolen jeg u-mueligt glemme kand.
 Og! det forsikfrer jeg, paa ærlig Tro og Love,
 At Bruden sødt og trygt kand legge sig at sove,
 Thi, vaager GUBEL kun med Biskop MCHERSEN,
 Saa faaer hun vel betaldt sin Brude Stads igjen.
 Og, maae hun Gabels og sin Biskops Yndest have,
 Hun en forlanger meer af dem til Brude-Gave;
 Næst-Kongen og næst GUD, hun troer dem begge Toe,
 Og derpaa lader det i HErrens Navn beroe.
 Saa er da Sagen klar. Vi onste Bruden Lykke;
 GUD selv med Hæder, Held og Velstand hende smykke!
 Gid hun maa trives vel i en Lykkelig Stand,
 Saa længe hun i Favn skal tage nogen Mand!
 Gid Kongens Mildhed maa, som før, saa og herefter,
 Forlænge hendes Aar og styrke hendes Kræfter!
 Gid hun (med saa Ord sagt) til Stadens Pragt maa staa,
 Til hele Verden selv omsider skal forgaa!
 Gid aldt det, hun og de, der skal omgaaes med hende,
 Skal handle efterdags, maae naae en lykksom Ende!
 At det maa aldtiid stee i HErrens eget Navn!
 Saa Wres Himlens GUD! Saa fremmes Landets Gavn!
 Men nu! I kjære Folk! som have hørt min Tale;
 Jeg veed og gjætter selv, hvad I vil mig befale;
 Jeg skulde holde op, min Tale er for lang;
 Jeg derfor tier strag, og takker denne Gang.

Efter Talen afsang man følgende

Eykønsknings **ARJA**
til
Colding Skoles Indvielse.

1.

Din Skole, o Colding, som pynted Gudinde,
Vi nu har bestued paa Vielsens Dag;
Enhver har med Glæde sig laded indfinde
Og funden i Dagen sin Lyst og Behag.
 Gid Hun maa blive Dig
 Gid Hun maa blive Dig
 Til Gavn og til Glæde Evindelig!
 Til Gavn og til Glæde Evindelig!

2.

Du nyligen bygde og denlige^{*)} Skole
Vi ønske Dig tusindfold Lykke og Got!
Ah! Gid Du, med Cathedra, Bente og Skole,
Maa blive velsigned fra Himmelens Slot!
 Gud give, Du maa staa,
 Gud give, Du maa staa,
 Til Colding med Verden selv skal forgaa¹⁰⁾!
 Til Aolding med Verden selv skal forgaa!

3.

Din Herligheds Glands skal evindelig vare,
Og Herren sin Standse omkring Dig skal staa;
Saa at Du kan trodse mod Vaade og Fare,
Naar Himmelske Vægtene hos Dig vil staa!
 Gud hielpe skal og vil!
 Gud hielpe skal og vil!
 Vi alle vil **AMEN** sige dertil!
 Vi alle vil **AMEN** sige dertil!

Noter.

1) hensmuldrede. 2) Frederik den 4.s Søster. 3) sagte. 4) *Dædalus* og *Icarus* lavede sig Vinger, paa hvilke de fløj over Havet, men da Icarus kom for nær til Solen, smeltede Vokset, hvormed Vingerne var fæstnede til Kroppen: han faldt ned i Havet og druknede. 5) Det ældste nu eksisterende er Frederik den 2.s Brev af 22. Juni 1580, der bestemmer, at der aarlig skulde udredes 250 Rdl. af Koldinghus Len til Bespising for 12 „Skolepersoner“, Rektor og to Hørere iberegnet. 6) berømt græsk Taler. 7) ussel. 8) Pjalter, Læser. 9) Krambod. 10) ynkeligt klager. 11) Et paatænkt Forsøg paa at faa de nødvendige Penge af Frederik den 4.s Dronning førte ikke til noget. (Skolens Program 1903, Side 11.) 12) Genopbygningen kostede 650 Rdl. 3 Mk. Ribe Stifts Enkekasse forstrakte Byen med 500 Rdl. mod Pant i Kirkens bedste Gods. 13) *Christian Bentzen* til Skærsøe gav 50 Rdl. til Skolen, *Christen Edelberg* fra København, Provst *Lehe's* Søstersøn, 103 Rdl. 3 Mk. *Anders Rachlow*, Slotsforvalter paa Koldinghus, prydede den ny Bygning med 4 forgyldte Kugler. 14) derfor. 15) pyntelig. 16) pjaltet. 17) Biskop *Thura* døde 1731. 18) Efter Datidens Krav. Skolen havde kun 2 Klasseværelser. I det mindste undervistes øverste Klasse, i det større de 3 andre Klasser. Gulvet var af røde Mursten. Borde og Bænke var kun Rækker af Planker, fastgjorte paa Pæle. Der var ingen Kakkelovne i Klasserne, saa at Undervisningen om Vinteren foregik paa Lærernes Værelser og i Rektors private Bolig. 19) Dette noget fordringsfulde Ønske blev som bekendt ikke opfyldt. Den i 1732 indviede Skolebygning blev nedbrudt i 1844.

SKOLEEFTERRETNINGER

Skolens Bestyrelse.

Skolekommissionen bestaar for Tiden af:

Hr. Sagf., Landstingsm. *I. L. Hansen*, R. af D.
Sognepræst *Kjærboe*, Formand.
Sagfører *Lau*.

I **Skoleudvalget** sidder:

Hr. Dr. med. *Boysen*.
Redaktør *K. Hansen*.
Sagfører *Lau*.
Borgmester *Schjørring*, R. af D., Dbm.,
Formand.
Sagfører *Vinff*.
Proprietær *N. Tingleff*, valgt af
Vejle Amts Skoleraad.

Eksaminer 1906.

A. Afgangseksamen for studerende.

Denne Eksamen bestodes af:

Christian Bartholdy (Søn af Pastor B., Seest).
Eggert Peter Bock (Søn af Pastor B., Horne).
Karen Oline Christiansen (Datter af afd. Lærer C.,
Lindknud).

Voldemar Frederik Juhl (Søn af afd. Gaardejer J., Skartved).

Poul Erik Müller (Søn af Apoteker M., København).

Carl Rudbeck (Søn af Stenhugger R., Kolding).

Medlem af Undervisningsinspektionen. Prof. Dr. phil. *M. Cl. Gertz* deltog i Bedømmelsen af Græsk og Latin. De øvrige beskikkede Censorer var Adjunkt Dr. phil. *Karl Mortensen* (Dansk og Tysk), Docent Dr. phil. *Sandfeld-Jensen* (Fransk), Dr. phil. *Aage Friis* (Historie) og Adjunkt *A. W. Høst* (Naturlære).

Prøvens Udfald ses af Listen Side 47.

B. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

Prøven blev bestaaet af:

Karen Bruun (Datter af Rektor B., Kolding).

Else Bruun (Datter af Rektor B., Kolding).

Karen Guuwer Agnete Henriksen (Datter af Lotterikollektør H., Kolding).

Johannes Jensen (Søn af Proprietær J., Vester Nebel).

Hans Oluf Juhl (Søn af Proprietær J., Foldingbro).

Peter Erik Lauritz Juhl (Søn af Proprietær J., Skartved).

Kirstine Juhl (Datter af Translatør J., Kolding).

Erik Kall (Søn af Konsul K., København).

Kristine Margrethe Kristensen (Datter af Fabrikant K., Kolding).

Johannes Nygård Markussen (Søn af Bestyrer M., Kolding).

Jensenius Christian Møller (Søn af afd. Ostehandler M., Kolding).

Svend Oskar Kristian Papsø (Søn af Bogholder P., København).

Carl Julius Christian Schmidt (Søn af Grosserer S., Kolding).

A. Afgangseksamen for studerende.

Elevernes Navne	Points i Afslutningsfagene	Dansk Stil Bunden Opgave	Dansk Stil Fri Opgave	Dansk og Oldnordisk	Fransk	Tysk	Historie	Latinsk Version	Latin, ikke læst	Latin, læst	Græsk	Naturhære	Points	Hovedkarakter
Christian Bartholdy	38	mg	mg ÷	ug ÷	mg	mg +	ug	mg	mg +	mg +	ug	ug	104	Første
Eggert Bock	36 ¹ / ₃	mg ÷	mg	mg ÷	g +	mg	mg	g	g +	g	mg ÷	mg ÷	86 ² / ₃	Første
Oline Christiansen	37 ² / ₃	mg	mg	mg +	mg	ug ÷	ug ÷	mg ÷	mg ÷	g +	ug ÷	mg ÷	98 ¹ / ₃	Første
Valdemar Juhl	34	mg	mg ÷	mg +	g	mg +	mg	mg ÷	mg	mg ÷	mg	mg	92 ² / ₃	Første
Poul Müller	35 ² / ₃	mg ÷	mg	mg	g	mg ÷	mg +	g	g +	mg	mg	ug ÷	90 ² / ₃	Første
Carl Rudbeck	35 ¹ / ₃	mg ÷	mg +	mg +	g	mg	ug ÷	mg	mg +	mg +	mg +	mg +	97	Første

Medlem af Undervisningsinspektionen, Prof. Dr. phil. *M. Cl. Gertz* deltog i Bedømmelsen af Latin. Som beskikkede Censorer mødte Adjunkt Dr. phil. *Karl Mortensen* (Dansk og Tysk), Magister *Bøving Petersen* (Naturhistorie), Adjunkt *A. W. Høst* (Matematik og Naturhørelære). Desuden viste Hr. Borgmester *Schjorring*, Hr. Læge *Madrig*, Hr. Pastor *Kjørboe* og Hr. Provst *Hey* Skolen den Velvilje at deltage i Bedømmelsen af Historie, Fransk, Græsk og Geografi.

Prøvens Udfald ses af Listen Side 49.

C. Almindelig Forberedelseseksamen.

Følgende Disciple bestod Prøven:

- Johannes Bay* (Søn af Dampskibsekspeditor B., Kolding).
Peter Martin Albert Clausen (Søn af Direktør C., Kolding).
Hans Jensen Hansen (Søn af Arbejdsmand H., Kolding).
Germine Ingwersen (Datter af afd. Proprietær I., Viuff).
Inger Kristine Juhl (Datter af Murermester J., Kolding).
Anna Dorthea Petra Jørgensen (Datter af Arbejdsmand J., Kolding).
Karen Marie Laugesen (Datter af Arbejdsmand L., Kolding).
Johannes Oluf Lauritz Lind (Søn af Gaardejer L., Sønder Bjert).
Agnes Louise Marie Nørgaard (Datter af Lærer N., Kolding).
Gyde Marie Børn (Datter af flv. Gaardejer R., Kolding).
Henry Adolph Rømeling (Søn af Oberstløjtnant R., Kolding).
Magdalene Elisabeth Schmidt (Datter af Husejer S., Kolding).
Niels Gunnar Skytte (Søn af Redaktør S., Kolding).
Albert Kristian Thomsen (Søn af Urmager Th., Kolding).
Marie Jørgine Magdalene Kirstine Vonsyld (Datter af Arbejdsmand V., Kolding).

B. Fjerde Klassen Hovedeksamen.

Elevens Navne	Dansk Stil	Fag									Naturhæ- re	Points	
		Lat n	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Natur- historie	Aritmetik	Geometri	Gresk		i alle Fag	Absol- vings- fagene
Karen Bruun	mg	mg +	mg	mg	mg +	mg +	mg	mg +	g	mg +		74 ² / ₃	31 ² / ₃
Else Bruun	mg +	ug +	ug +	ug +	ug +	ug	ug +	ug +	ug +	ug +		84 ¹ / ₃	38 ² / ₃
Karen Henriksen	mg +	g +	mg +	mg	mg +	ug	mg +	mg	g	mg		72 ² / ₃	33 ² / ₃
Johannes Jensen	mg +	mg +	mg +	mg +	ug	mg +	ug +	mg	tg +	mg		71	30 ² / ₃
Hans Juhl	mg	mg	mg +	mg +	ug +	ug +	ug +	ug +	mg +	mg +		81	37 ² / ₃
Peter Juhl	g +	tg +	tg	g +	mg	mg +	mg +	g +	g +		g +	51 ² / ₃	20 ¹ / ₃
Kirstine Juhl	g +	g +	g +	g +	ug +	ug +	ug +	tg +	tg +	g +		47 ² / ₃	15 ² / ₃
Erik Kall	mg	mg +	mg +	mg	g	ug +	mg +	mg +	mg	ug +		75	35 ² / ₃
Margrethe Kristensen	mg +	g +	mg +	mg	mg	ug	ug +	tg +	tg +	mg +		64 ² / ₃	26 ² / ₃
Johannes Markussen	mg	mg +	g +	g	ug +	mg +	mg	g	tg	mg +		65 ² / ₃	26
Christian Møller	mg +	mg +	ug +	ug +	ug +	ug	ug	ug +	ug	mg +		81	39 ¹ / ₃
Oskar Papsøe	g +	mg	mg +	ug +	mg	ug +	ug +	mg +	ug		mg +	79 ² / ₃	36 ² / ₃
Carl Schmidt	g +	g	g	mg	mg	g +	g +	tg	mdl +	mg		47 ² / ₃	11

Som beskikkede Censorer mødte Adjunkt Dr. phil. *Karl Mortensen* (Dansk og Tysk), Docent Dr. phil. *Adolf Hansen* (Engelsk), Dr. phil. *Aage Friis* (Historie), Inspektør *Ishøj* (Matematik), Adjunkt *Høst* (Naturlære), Magister *Børing Petersen* (Naturhistorie), Docent Dr. phil. *Sandfeld Jensen* (Fransk). Desuden viste Provst *Hey* Skolen den Velvilje at overtage Censuren i Geografi.

Prøvens Udfald ses af Listen Side 51.

D. Tillægsprøver.

Tillægsprøven i Naturlære er bestaaet af *Holger Schjørring* og *Søren Valdemar Stein* med mg+, Tillægsprøven i Latin for Farmaceuter af *Inger Fussing* med mg+.

E. Skolens Aarsprøve.

Discipeltallet ved Slutningen af Skoleaaret 1905—06 var 271, idet 11 Elever var udgaaede efter Programmets Affattelse i 1906. Af disse mødte til Studentereksamen, IV. Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseseksamen 35. Ved Aarsprøverne i V.—4. F. var 163 til Stede. I 1.—3. F. holdes ingen Aarsprøve.

Udfaldet var følgende:

Af	V. Klases	4 Disciple	opflyttedes	3
-	IV. st.	13	-	7
-	III. st.	6	-	6
-	III. R.	14	-	13
-	3. M. 1	18	-	17
-	3. M. 2	19	-	18
-	2. M. 1	12	-	12
-	2. M. 2	16	-	16
-	1. M.	20	-	20
-	5. F.	24	-	20
-	4. F.	32	-	32

C. Almindelig Forberedelseseksamen.

Elevens Navn	Dansk		Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geograph	Naturhist.	Regning	Aritmetik	Geometri	Naturhaere	Orden	Points
	Skrift- lig	Mundt- lig												
Johannes Bay	rs +	rs +	rs	mg +		mg +	mg +	mg +	rs +	rs +	tg +	mg	mg +	84
Peter Clausen	rs +	mg +	rs +	mg +	rs	mg	mg	mg +	mg	rs +	tg	mg	mg +	90
Hans Hansen	mg +	mg +	rs +	mg +		mg +	mg	ug	rs	mg +	rs	mg +	mg +	96
Germiné Ingwersen	rs +	mg +	mg +	mg		rs +	mg +	ug	tg	rs +	rs	mg +	mg	92 ² / ₃
Inger Juhl	mg	ug +	mg +	ug +	mg +	ug	ug	mg +	mg +	ug	mg	mg +	mg	117 ² / ₃
Anna Jørgensen	mg +	ug +	mg +	ug	mg +	ug	ug +	mg +	ug	ug	ug	mg	mg +	121 ¹ / ₃
Karou Laugesen	mg	ug +	mg +	mg		ug	ug	ug +	rs	ug +	mg +	mg	mg +	106 ² / ₃
Johannes Lind	mg	mg +	mg +	mg	mg +	mg	rs +	ug	mg	rs	mg +	mg +	mg +	107 ¹ / ₃
Agnes Nørgaard	rs +	mg +	rs +	mg		mg	mg	mg +	rs +	mg +	ug	ug +	mg +	97 ² / ₃
Gyde Ravn	mg +	ug	ug +	ug	mg +	mg +	ug	mg	mg +	ug	ug +	mg +	mg +	121 ¹ / ₃
Henry Rømeling	rs +	mg	rs +	rs	mg	rs	rs +	rs +	tg +	rs +	rs	rs +	mg	82 ² / ₃
Magdalene Schmidt	mg +	mg +	mg +	mg +		rs +	mg +	mg +	tg	tg +	tg +	mg +	mg +	86
Gunnar Skytte	rs	mg	rs +	rs +		mg +	ug +	mg +	tg +	tg +	tg	mg	rs +	76 ² / ₃
Albert Thomsen	mg +	mg +	mg +	mg		ug +	ug +	ug +	rs +	rs	rs +	mg +	mg	99 ² / ₃
Marie Vonsyld	mg	ug +	mg	mg +		ug +	ug	ug +	ug	mg +	rs +	rs +	mg +	108

Undervisningen i 1906—07.

Der har været undervist i 486 (477) Timer.

Fagene har været fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade:

Faste Lærere.

<i>Rektor:</i> Græsk i VI., V. Engelsk i V., IV. st., 4. M. 1. 3. M. 2	18 Tm.
Hr. Overlærer, Cand. polyt. <i>Jessen:</i> Naturhære i VI., V., IV., 4. M. Matematik og Regning i IV., 3. M. 2, 2. M. 2	30 ¹ / ₂ Tm.
Hr. Læser <i>Karl Hansen</i> (Skolens Inspektør): Religion i 4. M., 3. F., 2. F. Naturhistorie i 4. M., 3. M. 2. 2. M. Geografi i 3. M. 1. Regning i 1. M. Sløjd i 4. M., 3. M., 4. F. Sangtilsyn i 1 Time	30 Tm.
Frøken <i>Erna Lorenzen</i> (Skolens Inspektrice): Geografi i IV., 4. M. 1. 3. M. 2. 1. M. Re- ligion i 3. M., 2. M., 1. M., 5. F., 4. F., 1. F. Dansk i 3. F.	30 Tm.
Hr. Lærer og Translatør <i>Holst</i> (Inspektør paa Legepladsen): Tysk i hele Skolen (÷ 2. M. 1). Skrivning i 5. og 4. F. 32 Timer + Sang- tilsyn 1 Time	33 Tm.
Hr. Lærer og Translatør <i>Heeno:</i> Engelsk i IV. R., 3. M. 1. 2. M. 2. Regning i 4. M. Fy- sik i 3. M. og 2. M.	35 Tm.
Hr. Cand. phil. <i>C. N. Hansen:</i> Historie i hele Skolen. Dansk 2 Timer i 2. F. 32 ¹ / ₂ Time + ¹ / ₂ Time til Karakterindskrivning	33 Tm.
Hr. Dr. phil. <i>Moth:</i> Latin i hele Skolen. Græsk i IV. st. Tysk i 2. M. 1	33 Tm.

Hr. Lærer <i>Thun</i> : Naturhistorie i IV., 3. M. 1. 4. 1. F. Geografi i 4. M. 2. Sløjd i 2. M., 1. M., 5. F. Gymnastik med Drengene i 2. M., 1. M., 5. F. Regning i 4. F. Tegning i 2. F.	34 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Nissen</i> : Dansk i VI., V., IV., 4. M. 2. Kunsthistorie i V. Regning i 3. M. 1. 2. M. 1. 5. F. Tegning i 4. F.	33 Tm.
Hr. Cand. mag. <i>Brusendorff</i> : Fransk i hele Sko- len. Engelsk i 4. M. 2. 2. M. 1. Dansk i 3. M. 1. 2. M. 2. 1. M. Regning i 3. F.	33 Tm.
Fru <i>Anna Hansen</i> : Dansk i 5. F., 4. F. og en- kelte Timer i 3. F. og 1. F. Haandger- ning i 3. M., 5. F., 4. F., 3. F. Regning i 2. F., og 1. F. 32 Timer og 1 Time til Indskriv- ning i Censurbøger	33 Tm.
Frøken <i>Lauridsen</i> : Geografi i 2. M. Skrivning i 3. M., 2. M., 1. M., 3. F., 2. F. Haand- gerning i 2. M., 1. M., 2. F., 1. F. Dansk i 2. F. og 1. F. 1 Time Anskuelse i 1. F., 1 Time Sanginspektion. 32 Timer + 1 Time til Indskrivning i Censurbøger	33 Tm.
Frøken <i>Laud Jakobsen</i> : Dansk i 4. M. 1. 3. M. 2. 2. M. 1. Haandgerning i 4. M. Naturhistorie i 1. M. og 5. F. Tegning i 4. M., 3. M., 2. M., 1. M., 5. F., 3. F., 1. F. Skrivning i 4. M.	33 Tm.

Timelærere.

Hr. Pastor <i>Kiorbø</i> : Religion i VI.—IV.	2 Tm.
Hr. Kordegn <i>Schmidt</i> : Sang i hele Skolen	7 Tm.
Hr. Stabssergent <i>Street</i> : Gymnastik med Drengene i VI. 3. M.	10 Tm.

Fru <i>Heeno</i> : Gymnastik i 4. F. samt med Pigerne i 3. M., 2. M., 1. M., 5. F.	11 Tm.
Frøken <i>Gronning</i> : Gymnastik med 3. 1. F. samt Pigerne i V., -IV. og 4. M.	13 Tm.
Fru <i>Anna Hagerup</i> : 3 Timer Dansk i 4. F. og 1 Time Dansk i 3. F.	4 Tm.

Hr. Pastor *Deichmann Brandt*, Frøken *Goffredsen*, Fru *Hagerup*, Fru *Thala Hansen* og Frk. *Emilie Lauritzen* har haft Vikartimer.

Oversigt over Aarets Arbejde.

Religion.

1. F. Mundtlig gennemgaaet de vigtigste Fortællinger af d. gl. Pags Historie til Rigets Deling.
2. F. Passende Afsnit af det gamle og ny Testamente.
3. F. Som 2. F., men i en udvidet Form. Enkelte Salmer.
4. F. Fortalt og genfortalt de vigtigste Fortællinger af den ny Pags Historie. Bibelske Sange, der knytter sig til det heste.
5. F. Nic. Nielsens Bibelhistorie. Den ny Pagt. 7 Salmer.
1. M. Nic. Nielsens Bibelhistorie. Den gl. Pagt. 6 Salmer.
2. M. Efter Apostlenes Gerninger Paulus' 3 Missionsrejser. Christiane Lunds Lærebog 1. Hovedstykke. 6 Salmer. Nic. Nielsens Bibelhist., fra Rigets Deling og ud.
3. M. Efter Apostlenes Gerninger Paulus' 3 Missionsrejser. Christiane Lunds Lærebog 1. Hovedstykke. 6 Salmer. Nic. Nielsens Bibelhist., fra Rigets Deling og ud.
4. M. Bønnen og Sakramenterne nærmest efter Balslev. Desuden Kirkeaaet, Salmebogens Ordning og Indhold m. m. Hyppig Henvisning til og Oplæsning af det ny Testamente.
- IV. Gennemlæst Apostlenes Gerninger.
- V. og VI. Stykker af Korinthierbrevene samt Matthæus Evangelium Kap. 21.—28.

Undervisningstimernes Fordeling paa de enkelte Fag.

Fagene	1	2	3	4	5	1	2	2	3	3	4	4	IV.			V. og VI.			
	F.	F.	F.	F.	F.	M.	M1	M2	M1	M2	M1	M2	R.	F.	st.	V.	F.	VI.	
Religion	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1		1			1	24	
Dansk	4	6	8	8	8	5	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	4	4	1 $\frac{1}{2}$	2		2	2	69 $\frac{1}{2}$ + 2	
Tysk						6	3	3	3	3	3	3	1	2			3	30	
Engelsk							5	5	4	4	4	4	4		1	3		34	
Fransk															3	1	2	8	
Latin											4	4			7	3	5	25	
Græsk															5		5	11	
Historie				3	3	3	2	2	3	3	2	2	1 $\frac{1}{2}$	2		1	2	30 $\frac{1}{2}$	
Geografi						2	2	2	2	2	2	2		2				16	
Naturhistorie Anskuel- sesundervisning.	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		2				28	
Regning (Matematik)	6	4	4	4	5	4	5	5	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	6	6	2 $\frac{1}{2}$	5				66 $\frac{3}{2}$ + 2	
Naturlære							2	2	2	2	3	3	2 $\frac{1}{2}$			1	2	20 $\frac{1}{2}$	
Almindelig Literatur- og Kunsthistorie																1		1	
Skrivning		3	3	3	2	2	1	1	1	1								17 + 2	
Tegning	2	2	2	2	1 $\frac{1}{2}$	1	1	1	1	1								14 $\frac{1}{2}$ + 2	
Sang		(1)	(1)	1	1	2	[1]	[1]	(1)	(1)							(1)	7 + 3	
Gymnastik	2	2	2	2	[3]	[3]	(3)	(3)	[3]	[3]	(3)	(3)		[4]			[4]	24 + 16	
Haandarbejde (Sløjd)	[2]	[2]	(2)	(2)	2	2	[3]	[3]	(3)	(3)	[2]	[2]						16 + 14	
	22	24	26	29	29 $\frac{1}{2}$	34	36	35 $\frac{1}{2}$	36	36	36	36	13	20	16	12	24	12	477 (486)

4. M.s ikke latinlæsende Elever har haft 1 Time Skrivning, 1 Time Tegning
samt 1 Ekstratime i Dansk og 1 i Regning.

Dansk.

1. F. Bogstaverne efter Lydmetoden. Læsning af To- og Trelydsord. Afskrivning efter den store Tavle. Øvelse i Samtale og Genfortælling.
2. F. Læsning efter Damms A. B. C. Genfortælling. Afskrivning dels efter Læsebogen og dels efter den store Tavle.
3. F. Læsning og Stavning efter „Danskbogen“. 1 Diktat og 2 Afskrivningsstile om Ugen.
4. F. Læsning, Stavning og Genfortælling efter „Danskbogen“s 2. Del. Afskrivning 1 Gang og Diktat 2 Gange om Ugen.
5. F. Læsning efter „Danskbogen“s 2. Del. Hyppig Stavning og Genfortælling. 1 Time Afskrivning. 2 Timer Diktat ell. Genfortælling. Nogle danske Vers lært udenad. Sproglære efter Nissens Skema.
1. M. Læsning efter Danskbogen III. med Skriftlæsning. Sproglære efter Nissens Skema. 2 Stile ugentlig (Diktat, Genfortælling, Afskrift). Det læste genfortælles. For Klassen er læst højt forskellige Æventyr (særlig H. C. Andersen).
2. M. Læsning efter Agerskov og Rørdams Læsebog og Sigurd Müllers fortællende Digte. Sproglære efter Nissens Skema. Analyse. 6 Stile maanedlig (Diktat, Genfortælling, et Par Hjemmestile). Læst op for Klassen af forsk. Forf. (Heiberg, H. P. Holst).
3. M. Læsning efter Agerskov og Rørdams Læsebog og Sigurd Müllers fortællende Digte. Sproglære efter Nissens Skema. Analyse. 6 Stile maanedlig (Diktat, Genfortælling, Hjemmestile). Læst op for Klassen af forsk. Forfattere (Drachmann, Hertz). 25 Sider Svensk af Hoff's Læsebog.
4. M. Læsning efter Agerskov og Rørdams Læsebog og Sigurd Müllers fortællende Digte. Sproglære efter Nissens Skema. Analyse. Fire Stile maanedlig (Diktat, Genfortælling og fri Stil). Mundtlige Øvelser. Til Eksamen opgives: 67 Sider af Læsebogen, Paludan-Müller: Abels Død (20 Sider), Fortællinger af Chr. Winther (63 Sider), Hertz: Kong Renés Datter. 25 Sider Svensk af Hoff's Læsebog.
- IV. Gennemgang i Forbindelse med Oplæsning af Chr. Winther: Sjælland, Et Farvel, H. C. Andersen: Kejsereens

- ny Klæder, Hjertesorg. Paludan-Müller: Den ottende Kunst. Hostrup: Genboerne, Schandorph: En behagelig Julcaften, Drachmann: En Nutidssaga, Holberg: Henrik og Pernille, Den pantsatte Bondedreng, Øhlenschläger: Axel og Valborg, Guldhornene og Hakon Jarls Død, Blicher: Høsekremmeren, Hertz: Kong Renés-Datter og andre Ting, som ikke opgives til Eksamen. 16 Stile. Realisterne: Analyse i Særtimerne.
- V. Literaturhistorien til 1800 efter S. Müller. Folkeviserne udførligere. Oldnordisk: Wimmers Læsebog S. 26-36, 45-55, 74-107. Svensk efter Bruun og Ottosen (60 Sider). 15 Stile.
- VI. Literaturhistorie som V. og Repetition af hele Literaturhistorien. Oldnordisk: Wimmers Læsebog S. 55-60, 63-73, 74-107. 114-118. Lidt Sproghistorie. 15 Stile.

Alm. Literatur- og Kunsthistorie.

- V. Malerkunstens Historie i Hovedtræk med Forevisning af Gengivelser.

Tysk.

1. M. Kaper & Simonsens Læsebog for fra til Digtere.
 2. M. I. Bierring & Meyers Læsebog S. 1-54. 2. Samme Bog S. 1-75.
 3. M. Samme Bog S. 65-135.
 4. M. Samme Bog S. 89-158.
- IV. Kapers Læsebog for Mellemklasserne fra S. 131 til 249. Gennemgaaet og læst de sammensatte Verber, Prepositionerne, Adverbier og Syntaksen.
- VI. Schillers Wilh. Tell. Ekstemporallæsning i Time om Ugen. Grammatiken repeteret.

Engelsk.

2. M. Jespersen og Saraus Begynderbog i Engelsk; Werner og Brahdés engelske Læsebog ca. 40 Sider. Nogle Sange. Afskrift- og Diktatstile.
3. M. Ca. 100 Sider i Werner og Brahdés engelske Læsebog og Jespersens engelske Læsestykker for Mellem-skolen. Nogle Sange. Diktatstil.
4. M. Ca. 100 Sider i Jespersens engelske Læsestykker. Jespersens hille Grammatik. Ekstemporal. Diktatstil.

- Til Eksamen opgiver 4. M. 1 i Jespersens Bog S. 62—65, 68—78, 82—87, 92—98, 104—113, 125—138. 4. M. 2 S. 1—3, 4—10, 21—31, 34—42, 44—49, 49—56, 82—87, 92—98, 104—112.
- IV. R. Brekkes Læsebog S. 147—184; H. Hansen: Udvalgte eng. Digte S. 15—25, 28—31, 36—38, 49—53, 63—67. En Del af det tidligere læste repeteret. Løkkes mindre Grammatik. Ekstemporallæsning: Conan Doyle: The sign of four. En Version hveranden Uge. Til Eksamen opgives: Prosa: Brekkes Læsebog S. 1—19, 22—25, 26—32, 42—66, 126—184; i Poesi opgives samme Bog S. 25 og 66 samt de ovennævnte af H. Hansens Udvalgte eng. Digte.
- IV. st. Ca. 60 S. i Werner og Brahdes engelske Læsebog.
- V. 65 Sider i Werner og Brahdes engelske Læsebog. Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog 1906, S. 1—20, 66—96. Sammes engelske Læsebog for Mellemkolen 1904, S. 111—146.

Fransk.

- IV. Cohen og Kaper: Fr. Læsestykker for Mellemklas. ud. Til Eksamen opgiver IV. st. S. 91—104, 133—164, 176—212, IV. R. desuden 104—110. Ekstemporal: Halévy: L'abbé Constantin ca. 110 S. Jørgensen og Ringberg: Grammaire française.
- V. Bovien og Høpfner: Moderne fr. Forf. II. S. 1—85. O. Nielsen: Fr. Syntaks. I ugentlig Stil efter Jungs Stiløvelser.
- V. + VI. Prahl: Fr. Poesi S. 1—50. Mignet: Révolution française S. 72—108. Ekstemporal: Mérimée: Tamango. Bovien og Høpfner: S. 124—184.
- VI. C. Michelsen, ca. 50 Sider. Baruël og Trier: Fr. Literatur før 1830: 25 Sider. Daudet: Contes du lundi ca. 25 Sider, dels statarisk, dels ekstemporal. I Stil uglg. efter Baruëls Eksamenstile.

Latin.

4. M. Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog for Begyndere, 2. Udgave. Eutropius, rec. Ruchl: I., 1—2, 8—15; II., 11—16; IV., 1—14; V., 1—VI., 2.
- IV. st. Cæsar: De bello Gallico (Gertz) IV., Kap. 18.—V., Kap. 30 (inklud.). Hauch III. A. Side 67—99, 124—153 øverst.

Ovid (Levy) Nr. 3, 5, 6, 13, 15, 16. Til Eksamen opgives: De bello Gallico III. Kap. 9 ud, IV. undtagen Kap. 17, 3—10, V., Kap. 1—30. Hauch III. A. S. 67—75. Lin. 21, 124—153 øverst. Ovid Nr. 5, 6, 13 og 16. Formlære og Syntaks efter Madvig. Mundtlig Stil 1 Time om Ugen og under den daglige Eksamination.

- V. Seneca: Epistula ad Lucilium (Gertz). Cicero: In Catilinam I.—II. Livius lib. XXIII. Bricka og Thomsens Udvalg af Tacitus' Annaler XVII. og XVIII. undtagen Side 151, Lin. 27 — Side 152, Lin. 18. Vergils Æneide I. Horats Oder I., 1—5, 7—10, 12, 14, 16, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 30, 32, 33, 37, 38; II., 1—4, 6—12, 14—16, 18, 20; III., 1, 8, 9, 11, 13, 14, 18, 21, 23, 23, 30; IV., 2, 5, 7, 11—13. Madvigs Carmina Selecta, Lucretius I.—III. Ekstemporallæsning og en Version om Ugen efter Henrichsens latinske Opgaver. Rafns Literaturhistorie.
- VI. Seneca, Livius, Tacitus, Vergil, Horats Oder, Lucretius som V. Horats Satirer I., 4—6, 9; II., 1, 6. Ekstemporallæsning og en Version om Ugen efter Henrichsens Opgaver. Antikviteterne efter Thomsen. Rafns Literaturhistorie. I Fjor er læst: Cicero: Pro lege Manilia; Pro rege Dejotaro; In Catilinam I. og II.; Cato Major undtagen Kap. 12 og 15. Bricka og Thomsens Udvalg af Tacitus' Annaler I., II., XIII., XIV., XIX.—XXII. Madvigs Carmina Selecta: Catullus 1, 3, 5—7, 9, 11, 12; Tibullus 1, 2; Properts 1; Ovid 2, 3, 6, 7, 9; hele Martial. Horats Epistler I. Til Eksamen opgives: Seneca: Epistula ad Lucilium. Cicero: In Catilinam I og II. Livius lib. XXIII., Kap. 1—19, 7. Tacitus Annaler I., II., XIV., XVII., XVIII. Vergils Æneide I. Horats Satirer I., 4—6, 9; II., 1, 6 og det læste af Oederne. Carmina Selecta, Lucretius I.—III.

Græsk.

- IV. st. Xenophons Anabasis I., Kap. 3, 1—5 samt hele 3. Bog. Homers Iliade XXII. Oplæsning af Wilsters Oversættelse af Iliaden og Odysseen.
- V. Odysseen I., IX.: Iliaden IX. Platons Apologi og Kriton. Herodot VIII. Kap. 26, 34—42, 49—64, 66—71, 74—76, 78—103, 107—115, 117—119, 121—125, 130—132.

136, 140—144; IX. 1—15. Petersens Anthologi, 2. Udgave. Tyrtaios 2—4. Mimnermos, Solon, Theognis 1—3, 5—8, Side 16—18, Alkaios. Sappho, Side 29—30, Simonides. Literaturhistorie, Antikviteter, 4 græske Tragedier i Oversættelse.

- VI. Har i Aar læst det samme som V. Desuden er i Fjor og i Aar læst Iliaden I., Odysseen VI. og XIX., Herodot VII. 1—35, 37—56, 58—63, 201—39, Schenkls Chrestomathie aus Xenophon 1893 Side 55—70, 120—26, 129—31, 135—38. Til Eksamen opgives: Odysseen I., IX., Iliaden IX., Vers 1—600, Herodot: det læste i VIII. og IX., Platons Apologi og Kriton, det læste i Petersens Anthologi og Schenkls Chrestomathie.

Historie.

4. F. (Historie og Geografi.) Ottosen: Børnenes Fædrelands-historie til Chr. I. Af Geografien er gennemgaaet Danmark og det almindelige om Europa (Lande, Hovedstæder, Have, de vigtigste Bjerge osv.).
5. F. (Historie og Geografi.) Samme Bog fra 1660 og ud. Geografi: Danmark, Norge og Sverige.
1. M. Ejler Møller: Verdenshistorie for Møllemskolen til Korstogstiden Side 70.
2. M. Samme Bog fra Korstogstiden til Habsburgerne i Spanien Side 141.
3. M. Samme Bog fra Østeuropa Side 171 til Februarrevolutionen. Af P. Munchs lille Lærebog i Samfundskundskab er gennemgaaet Stats- og Kommunestyrelse.
4. M. Samme Bog fra den franske Revolution og ud. Hovedpunkter af Samfundskundskaben.
- IV. R. Blochs Lærebog for Realskoler I. og II. Af P. Munchs mindre Lærebog i Samfundskundskab er gennemgaaet Stats- og Kommunestyrelsen og Samfundets økonomiske Liv. Til Eksamen opgives det af Ministeriet forlangte Pensum.
- IV. st. Norden og den nyeste Tid efter samme Bog.
- V. Har læst Oldtiden efter Thriges mindre Lærebog, den nyere Tid fra 1660 og hele den nyeste efter Bloch for de lærde Skoler samt Thriges Norden fra 1660—1814.
- VI. Hele Historien er gennemgaaet i V. og VI. Klasse. Der opgives til Eksamen: Roms Historie fra de puniske Krige

til Augustus's Død efter Thrige, den nyere Tid fra 1660 og hele den nyeste efter Bloch for de lærde Skoler, Thriges Norden fra 1660—1814 og Ottosen: Norden efter 1814. Af P. Munchs større Lærebog i Samfundskundskab er læst Stats- og Kommunestyrelsen og Samfundets økonomiske Liv.

Geografi.

1. M. C. C. Christensens Geografi for Mellemkolen: Øst- og Mellemeuropa.
2. M. Australien, Afrika og Amerika efter C. C. Christensens Geografi for Mellemkolen. Asien og Danmark med Kortlæsning.
3. M. C. C. Christensens Geografi for Mellemkolen: Evropa med Undtagelse af Danmark.
4. M. Danmark, Norge, Sverige, Amerika og forskellige Emner af den almindelige Geografi.
- IV. P. Dahlberg: Det befalede Pensum.

Naturhistorie.

1. F. Samtale om Husdyrene. Jagttagelse af Planter.
2. F. Husdyrene og de mest kendte Dyreformer. Jagttagelse af Planter.
3. F. Typiske Former af Dyr og Planter.
4. F. Typiske Former af Pattedyr og Fugle. De almindeligste Planter efter Naturen.
5. F. Krybdyr, Padder og Fisk efter Balslevs Zoologi. Planter efter Naturen.
1. M. Pattedyr og Fugle (til Rovfuglene) efter Rasmussens Naturhistorie. Botanik efter Balslevs Lærebog i Botanik første Hefte og efter Naturen.
2. M. Zoologi: Vilh. Rasmussens Zoologi I., forfra til Spættterne. Botanik: Balslevs Botanik II. og efter Naturen.
3. M. Zoologi: Leddyr og Bløddyr efter Boas. Botanik: Et Udvalg af Blomsterplanter efter Vilh. Rasmussens Botanik og Elisabeth Trydes Skoleflora.
4. M. Zoologi: Fugle, Krybdyr, Padder og Fisk efter Boas. Botanik: V. A. Poulsens Botanik. Fra de eenkimbladede og Bogen ud samt flere vigtige Familier af de tokimbladede. Sundhedslære efter Arnold Møllers Bog.
- IV. Det befalede Pensum efter Boas og Poulsens Bøger.

Matematik.

- IV. Jul. Petersens Lærebøger. Aritmetik: Rækker, Logaritmer, sammensat Rentesregning, st. fælles Maal og mindste fælles Mængdefold. Geometri: Cirkelperiferiens Deling og Længde, Cirkelens Areal, Trekantens Areal udtrykt ved Siderne, Røringcirklernes Radier. Det hele Pensum repeteret. Ca. 80 Hjemmeopgaver.

Regning.

1. F. De fire Regningsarter med Tallene til 10. Mest Hovedregning.
2. F. De fire Regningsarter med Tallene til 50. Mest Hovedregning med Eksempler hentede fra det praktiske Liv.
3. F. Joakim Larsens Regnebog 1. Hefte. Tavlerregning og Hovedregning. Lille Tabel.
4. F. Joakim Larsens Regnebog 1. og 2. Hefte. De fire Regningsarter med hele Tal. Hyppig Hovedregning og Regning paa den store Tavle.
5. F. Joakim Larsens Regnebog 1. og 2. Hefte. De fire Regningsarter med større Tal. Reguladetri. Lidt Decimalbrøk og almindelig Brøk.
1. M. Pedersens og Røttings Regnebog: Almindelig Brøk og Decimalbrøk. Hyppig Hovedregning.
2. M. Wilsters Regnebog II. Pios Aritmetik til Afsnit V. Jul. Petersens Geometri, 1. Kapitel. Ca. 40 Hjemmeopgaver.
3. M. Wilsters Regnebog III. Jul. Petersens Lærebøger for Mellemskolen: Brøkers Addition, Potens, Ligninger af 1. Grad med en ukendt, Proportioner, Decimalbrøk. I Geometrien til Kapitel 3. Ca. 40 Hjemmeopgaver.
4. M. Wilsters Regnebog IV. Ligninger med flere end to ukendte, Fals Delighed, største fælles Maal, mindste fælles Mængdefold, Løsning af kvadratiske Ligninger efter L. Pedersen: Aritmetik for Begyndere. Sætninger om Potensopløftning og Kvadratrødders Multiplikation og Division efter Diktat. Jul. Petersens Geometri fra III. Kapitel og ud. En Del af det tidligere læste repeteret. Ca. 40 Hjemmeopgaver.
- IV. R. Knud Christensens Regnebog: Beregning af Flader og Rumfang. Rente af Rente. En Del Eksamensopgaver. Ca. 40 Hjemmeopgaver.

Naturlære.

2. M. Mekanisk Fysik I. og Varmelære efter Sundorphs Lærebog for Mellemkolen 1. Del.
3. M. Mekanisk Fysik II. efter Sundorphs Lærebog for Mellemkolen II. Del. Sundorphs Kemi forfra til VI.
4. M. Sundorphs Kemi fra VI. Sundorphs Fysik II.
- IV. Ellingers Fysik: Ligevægt, Bevægelse, Lyd, Lys. Repereret det hele Pensum.
- V. Ellingers Fysik med Undtagelse af Lyslæren.
- VI. Ellingers Fysik: Ligevægt, Bevægelse, Varme, Induktion. Petersen & Forchhammers Astronomi: Planeterne. Repereret det hele Pensum.

Skrivning.

Louise Stremmes Skrivebøger og Skriveøvelser er benyttet.

Tegning.

Fremadskridende Øvelser efter Fortegning paa den store Tavle, pressede Blade, simple og mere sammensatte Genstande Blomster og Fugle. Farver benyttes.

Sang.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Gymnastik.

Undervisningen er ledet efter det ny danske System. Der er lagt Vægt paa Boldspil og Friluftsovelser. For Pigerne er Skolens særlige Gymnastikdragt ønskelig.

Kvindeligt Haandarbejde.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Sløjd.

Aksel Mikkelsen's System med stærkt Hensyn til det praktiske Livs Krav. Mindre Reparationer og Smaagenstande til Skolens Brug er udførte af Eleverne. Bejtsning og Maling.

Disciplene.

Discipeltallet, som umiddelbart efter Sommerferien var 284, er nu (25. Februar) 286, idet der i den mellemliggende Tid er optaget 12 og udgaaet 10.

Hvorledes Discipeltallet forøvrigt har vekslet i Aarets Løb, ses af følgende

Oversigt:

	Afgang	Tilgang	Discipel- tal
Tallet af Disciple ved Programets Udstedelse 1906.			282
Indmeldt efter Programmets Udstedelse.		00	
Udgaaet efter Programmets Udstedelse 1906 og før Aarsproven	13		
Udgaaet efter Afgangs- og Aarsprøverne	37		
Tilgang ved Optagelsesprøverne 21. Juni og 20. August.		52	
Senere optaget		12	
Afgang i Skoleaaret	10		
Nuværende Discipeltal.			286

Efter Forældrenes Livsstillinger fordeler Disciplene sig paa følgende Maade: 35 er Børn af Landbrugere, 94 af Handlende, 74 af Embeds- og Bestillingsmænd, 65 af Haandværkere, 18 af Forældre i forskellige Livsstillinger. Af de 286 Disciple er 197 Drengene, 89 Piger.

I nedenstaaende Fortegnelse er Disciplene anførte klassevis i Bogstavorden. Hjemstedet nævnes kun, naar Forældrene (Værgerne) er bosatte udenfor Kolding.

VI. Kl. (3 Disciple).

1. Andreas Brødsgaard. Propr. B., Ravnholt.
2. Martin Dystrup. Tømmerm. D.
3. Anders Gemmer. Snedkermester G., Ødis.

V. Kl. (8 Disciple).

4. Else Bruun. Rektor B.
5. Hans Oluf Juhl. Propr. J., Foldingbro.
6. Erik Kall. Konsul K., København.
7. Gummar Kjær. Overlærer K.
8. Margrethe Kristensen. Fabrikant K.
9. Johannes Markussen. Bestyrer af Højskolehøj. M.
10. Christian Møller. Afd. Ostehandler M.
11. Johannes Jensen Sølvhøj. Propr. H. J., V. Nobel.

IV. st. (7 Disciple).

12. Jakob Bartholdy. Pastor B., Seest.
13. Signe Bartholdy. Søster til Nr. 12.
14. Henrik Hansen. Bødkermester H.
15. Jens Himmelstrup. Højskoleforst. H., Skamling.
16. Poul Hintz. Skovrider H., Stenderupstrand.
17. Thorvald Olsen. Gartner O.
18. Christian Petersen. Bogholder P.

IV. R. (11 Disciple).

19. Petrea Brejndahl. Karetmager B.
20. Astrid Fusing. Arkitekt F.
21. Ellen Helms. Inspektør H.
22. Poul Hempel. Distriktslæge H.
23. Knud Henningsen. Læge H., S. Bjert.
24. Dorthea Henriksen. Arbejdsmand H.
25. Jens Oskar Jensen. Købmand J. M. J.
26. Ingeborg Mikkelsen. Fabrikant M.
27. Maria Scherrebek. Fhv. Gaardejer S.
28. Elna Schmidt. Typograf S.
29. Herluf Sørensen. Afd. Købmand S., Kougehuset.

4. M. 1 (17 Disciple).

30. Ejnar Bondesen. Tømrer B.

31. Svend Bruun. Br. til Nr. 4.
32. Ellen Carlsen. Afd. Gaardejer C.
33. Marie Clausen. Lagerforvalter C.
34. Astrid Helms. Søster til Nr. 21.
35. Jørgen Ibh. Lærer I.
36. Heinrich Ingwersen. Afd. Proprietær I., Viuff.
37. Ester Jensen. Grosserer C. J.
38. Regnar Jensen. Købm. J. P. J.
39. Hans Kjøbmand. Sagfører K.
40. Stanius Løssl. Fabrikant I.
41. Poul Madvig. Læge M.
42. Olav Markussen. Broder til Nr. 9.
43. Emil Moe. Pastor M., S. Bjert.
44. Richard Sørensen. Afd. Købmand O. S.
45. Jens Thislund. Afd. Agent T.
46. Louis Ørum. Slagtermester Ø.

4. M. 2 (17 Disciple).

47. Magda Boisen. Gæstgiver B., S. Bjert.
48. Marie Brandt. Malermester B.
49. Anna Christensen. Naadler C.
50. Ejnar Krag-Christensen. Skibsbygger C.
51. Christen Frost. Savskærer F., Agtrup.
52. Viggo Jensen. Malermester J.
53. Ejnar Kjær. Broder til Nr. 7.
54. Hans Kiørboe. Pastor K., Greve.
55. Povl Kiørboe. Pastor K.
56. Kristian Knudsen. Gartner K.
57. Karl v. Mehren. Mægler v. M.
58. Kaj Neckelmann. Købmand F. N.
59. Minna Ramsing. Bogholder R.
60. Anna Rosendahl. Bogholder R.
61. Einar Stenderup. Grosserer N. P. S.

- 62. Alma Thygesen. Lærer T.
- 63. Jakob Thygesen. Proprietær T., S. Stenderup.

3. M. 1 (14 Disciple).

- 64. Anna Behrens. Afd. Købmand B.
- 65. Andreas Bølesen. Fly. Restauratør B.
- 66. Christian Eriksen. Proprietær E., Aastorp.
- 67. Helga Gammelgaard. Lærer G.
- 68. Ejnar Granau. Barber G.
- 69. Karen Jagd. Møllebygger J.
- 70. Inger Juhl. Afd. Proprietær J.
- 71. Kirstine Klausen. Lærer K.
- 72. Oskar Lumbye. Bogtrykker L.
- 73. Aage Lund. Lærer L.
- 74. Erik Moe. Broder til Nr. 43.
- 75. Aage Refslund. Proprietær R., Seest.
- 76. Thomas Refslund. Broder til Nr. 75.
- 77. Hans Tørring. Afd. Købmand T.

3. M. 2 (19 Disciple).

- 78. Ellen Branth. Pastor Deichmann B.
- 79. Inger Branth. Søster til Nr. 78.
- 80. Vagn Bro. Overlærer B.
- 81. Dagmar Hansen. Forpagter H., Vonsild.
- 82. Gunnar Heeno. Lærer, Translatør H.
- 83. Anna Høgdal. Godsekspeditor H.
- 84. Frida Jensen. Købmand M. J.
- 85. Ove Jensen. Købmand H. J.
- 86. Thyra Jochumsen. Afd. Slagtermester J.
- 87. Jens Klinge. Gaardejer K., Dalby.
- 88. Kristine Larsen. Proprietær L., Børup.
- 89. Holger Lau. Sagfører L.
- 90. Carl Lumbye. Broder til Nr. 72.
- 91. Georg Møller. Agent M.

92. Dagny Olsen. Søster til Nr. 17.
93. Ernst Pedersen. Skovfoged P., Stenderup.
94. Aage Rosendahl. Broder til Nr. 60.
95. Ejler Schmidt. Kordegn S.
96. Jenny Schmidt. Søster til Nr. 28.

2. M. 1 (19 Disciple).

97. Carl Bartholdy. Broder til Nr. 12 og 13.
98. Frederik Beck. Proprietær B., Skanderup.
99. Hans Bonde. Træhandler B.
100. Anna Brødersen. Proprietær B., Stenderup.
101. Poul Bruhn. Proprietær B.
102. Charlotte Christensen. Smørhdl. C., Flensborg.
103. Dagmar Christensen. Hestehandler C., Vejle.
104. Jes Hansen. Broder til Nr. 81.
105. Poul Jochumsen. Slagtermester J.
106. Marie Kjøbmand. Søster til Nr. 39.
107. Hansine Larsen. Søster til Nr. 88.
108. Hans Lind. Proprietær L., Dalby.
109. Svend Nielsen. Agent N.
110. Jakob Petersen. Skreddermester P.
111. Viggo Pors. Forretningsfører P.
112. Jens Ramsing. Broder til Nr. 59.
113. Christian Schultz. Pedel S.
114. Viggo Slange. Urmager S.
115. Hans Sørensen. Avlsbruger S.

2. M. 2 (18 Disciple).

116. Mary Due. Cementstøber D.
117. Aage Hansen. Drejermester H.
118. Viggo Henningsen. Broder til Nr. 23.
119. Poul Jensen. Broder til Nr. 85.
120. Anna Juhl. Maskinmester J.
121. Anna Junker. Husejer J.

- 122. Marius Jørgensen. Arbejdsmand J.
- 123. Agnes Lorenzen. Ølbrygger L.
- 124. Harald Lund. Broder til Nr. 73.
- 125. Johannes Mikkelsen. Broder til Nr. 26.
- 126. Elna Mortensen. Murmester M.
- 127. Viggo Møller. Stationsforstander M., Eltang.
- 128. Heinrich Maack. Skorstensfejermester M.
- 129. Vigor Nielsen. Tømrer N.
- 130. Anna Overbeck. Afd. Gæstgiver O.
- 131. Frederik Petersen. Arbejdsmand P.
- 132. Aage Thomsen. Købmand R. T.
- 133. Ejnar Thygesen. Broder til Nr. 62.

I. M. (25 Disciple).

- 134. Elisabeth Aachmann. Malermester A.
- 135. Gudrun Aggerbeck. Afd. Købmand A.
- 136. Arne Andreasen. Proprietær A., Bøgelund.
- 137. Herluf Branth. Broder til Nr. 78 og 79.
- 138. Sigurd Bro. Broder til Nr. 80.
- 139. Andreas Hagsted. Proprietær H., Seest.
- 140. Dorteia Hansen. Sejlmager H.
- 141. Ellen Hansen. Jernbaneassistent H.
- 142. Elisa Høgdal. Søster til Nr. 83.
- 143. Einar Ibh. Broder til Nr. 35.
- 144. Arnold Jensen. Broder til Nr. 25.
- 145. Christian Emil Jensen. Broder til Nr. 84.
- 146. Magnus Jensen. Proprietær J., Vranterup.
- 147. Valdemar Jochumsen. Broder til Nr. 86.
- 148. Hans Lauridsen. Urmager L.
- 149. Knud Laursen. Bankdirektør L.
- 150. Karl Lorenzen. Agent L.
- 151. Christine Lind. Søster til Nr. 108.
- 152. Peter Maack. Broder til Nr. 128.
- 153. Carl Nielsen. Bagermester N.

- 154. Gunhard Nielsen. Apoteker N.
- 155. Valentin Schmidt. Købmand S.
- 156. Charles Schou. Proprietær S., Tved.
- 157. Christian Winkler. Uldhandler W.
- 158. Mourits Kristian Vyff. Proprietær V., Vonsild.

Forberedelsesskolens 5. Kl. (30 Disciple).

- 159. Ella Aachmann. Søster til Nr. 134.
- 160. Ragnhild Aggerbeck. Søster til Nr. 135.
- 161. Svend Amdisen. Jernbaneassistent A.
- 162. Holger Bech. Bankdirektør B.
- 163. Hans Brodersen. Broder til Nr. 100.
- 164. Lucie Brodersen. Søster til Nr. 100 og 163.
- 165. Peter Helms. Broder til Nr. 21 og 34.
- 166. Hans J. Hansen. Broder til Nr. 140.
- 167. Hans P. Hansen. Købmand M. H.
- 168. Emil Heisel. Agent H.
- 169. Ellen Heeno. Søster til Nr. 82.
- 170. Jens Chr. Jensen. Broder til Nr. 37.
- 171. Jenny Jensen. Søster til Nr. 52.
- 172. Harald Jensen. Broder til Nr. 38.
- 173. Gerda Kjøbmand. Søster til Nr. 39 og 106.
- 174. Peter Klausen. Broder til Nr. 71.
- 175. William Kristensen. Fiskeeksportør K.
- 176. Gunnar Lund. Broder til Nr. 73 og 124.
- 177. Eduard v. Mehren. Broder til Nr. 57.
- 178. Elvina Mikkelsen. Søster til Nr. 26 og 125.
- 179. Ellen Moth. Lærer, Dr. phil. M.
- 180. Anglars Nielsen. Postbud N.
- 181. Christian Nielsen. Glarmester N.
- 182. Olga Nissen. Dyrlæge N.
- 183. Arvor Rasch. Købmand R.
- 184. Julius Schmidt. Konsul S.
- 185. Johannes Slange. Broder til Nr. 114.

186. Ebba Sønderbye. Boghandler Løngreen.
 187. Hans Thislund. Broder til Nr. 45.
 188. Sigurd Ørum. Broder til Nr. 46.

4. F. (28 Disciple).

189. Johan Aachmann. Broder til Nr. 134 og 159.
 190. Rigmor Aggerbeck. Søster til Nr. 135 og 160.
 191. Richard Berntsen. Skræddermester B.
 192. Frede Buhl. Klaverstemmer B.
 193. Adolph Eff. Grosserer E.
 194. Alma Hansen. Damefrisørinde H.
 195. Ingeborg Hansen. Søster til Nr. 141.
 196. Johan Hansen. Hestehandler H.
 197. Erik Henriksen. Grosserer H.
 198. Aage Høyer. Bogholder H.
 199. Jørgen Hviid. Kreatureksportør H.
 200. Andreas Jensen. Broder til Nr. 38 og 172.
 201. Ester Jensen. Søster til Nr. 84 og 145.
 202. Kaj Asplund Jensen. Viktualiehandler J.
 203. Karl Jochumsen. Broder til Nr. 105.
 204. Bodil Jørgensen. Agent T. J.
 205. Marie Klausen. Søster til Nr. 71 og 174.
 206. Poul Lind. Broder til Nr. 108 og 151.
 207. Ejvind Nielsen. Læge N.
 208. Nis Christian Nissen. Købmand Otto N.
 209. Magdalene Pallesen. Gartner P.
 210. Aage Petersen. Flv. Proprietær P.
 211. Ernst Wille Petersen. Købmand E. P.
 212. Karl Pors. Broder til Nr. 111.
 213. Karen Ramsing. Søster til Nr. 59 og 112.
 214. Erik Schou. Broder til Nr. 156.
 215. Poul Sjød. Bogtrykker S.
 216. Henry Thomsen. Broder til Nr. 132.

3. F. (24 Disciple).

217. Christian Aggerbeck. Broder til Nr. 135, 160, 190.
 218. Knud Amdisen. Broder til Nr. 161.
 219. Emil Brodersen. Broder til Nr. 100, 163 og 164.
 220. Karen Brusendorff. Lærer. cand. mag. B.
 221. Willy Fischer. Grosserer F.
 222. Hertha Frederiksen. Urmager F.
 223. Ulrik Grün. Litograf G.
 224. Holger Hansen. Stationsforstander H.
 225. Wigand Hansen. Broder til Nr. 167.
 226. Karen Margrethe Hviid. Søster til Nr. 199.
 227. Poul Jørgensen. Broder til Nr. 204.
 228. Carl Klaaborg. Skibsfører K.
 229. Aage Lind. Grosserer L.
 230. Oskar Lind. Broder til Nr. 229.
 231. Ejnar Lumbye. Broder til Nr. 72 og 90.
 232. Felix Marcus. Musikhandler M.
 233. Jens Christian Neckelmann. Agent N.
 234. Karl Pallesen. Broder til Nr. 209.
 235. Ejnar Wille Petersen. Broder til Nr. 211.
 236. Agnete Petersen. Snedker Kaaber.
 237. Hans Schmidt. Broder til Nr. 155.
 238. Carl Speich. Overassistent S.
 239. Hans Stenderup. Grosserer C. S.
 240. Niels Thorsen. Murnester T.

2. F. (25 Disciple).

241. Helge Andreasen. Broder til Nr. 136.
 242. Gustav Bech. Broder til Nr. 162.
 243. Einer Bonnesen. Købmand B.
 244. Carl Brodersen. Broder til Nr. 100, 163, 164, 219.
 245. Ernst Brusendorff. Broder til Nr. 220.
 246. Anna Buhl. Søster til Nr. 192.
 247. Walter Deleuran. Købmand D.

248. Georg Ehrenskjöld. Fabriksinspektør E.
 249. Ida Margrethe Hansen. Søster til Nr. 141 og 195.
 250. Svend Aage Hansen. Købmand P. H.
 251. Ingeborg Heisel. Søster til Nr. 168.
 252. Eigil Johansen. Fabrikant J. J.
 253. Asta Jensen. Damefrisørinde J.
 254. Else Jørgensen. Søster til Nr. 204 og 227.
 255. Alfred Knudsen. Uldhandler K.
 256. Vilhelm Laursen. Broder til Nr. 149.
 257. Gerda Lund. Søster til Nr. 73, 124 og 176.
 258. Astrid Mikkelsen. Søster til Nr. 26, 125 og 178.
 259. Poul Moth. Broder til Nr. 179.
 260. Anna Nielsen. Søster til Nr. 180.
 261. Aage Nissen. Broder til Nr. 182.
 262. Dagmar Petersen. Redaktør K. Jørgensen.
 263. Christian Schjørring. Byfogedfuldmægtig S.
 264. Kirstine Sønderbye. Søster til Nr. 186.
 265. Gudrun Udsen. Købmand U.

I. F. (21 Disciple).

266. Egon Albertsen. Søkkaptajn A.
 267. Esther Branth. Søster til Nr. 78, 79 og 137.
 268. Valentin Eff. Broder til Nr. 193.
 269. Orloff Ehrenskjöld. Broder til Nr. 248.
 270. Carl Frederiksen. Broder til Nr. 222.
 271. Emilie Hansen. Søster til Nr. 196.
 272. Jørgen Harboe Hansen. Købmand H. N. H.
 273. Svend Frost Hansen. Boghandler H.
 274. Asta Jensen. Søster til Nr. 84, 145 og 201.
 275. Johan Johansen. Broder til N. 252.
 276. Landry Hamlev. Lokomotivfører H.
 277. Caroline Meier. Handskemager M.
 278. Maria Mikkelsen. Søster til Nr. 26, 125, 178, 258.
 279. Aage Mogensen. Forretningsfører M.

280. Erik Moth. Broder til Nr. 179 og 259.
 281. Arne Nielsen. Stukkatør N.
 282. Broder J. Petersen. Afd. Læge P.
 283. Leo Schmidt. Broder til Nr. 155 og 237.
 284. Svend Udsen. Broder til Nr. 265.
 285. Helmer Vengberg. Bogholder V.
 286. Poul Wichmann. Købmand W.

Biblioteket

har i Løbet af Skoleaaret haft følgende Tilvækst:

I. Tidsskrifter.

- Tilskueren* til Marts 1907.
Vor Ungdom til Marts 1907.
Bog og Naal til Marts 1907.
Den danske Realskole til Nr. 5, 1907.
 **Dansk Sundhedstidende* til Nr. 5, 1907.
 **Fysisk Tidsskrift* til Nr. 3, 1906—07.
Frem til Nr. 22.
Gyldendalske Bibliotek til Nr. 22.
Matematisk Tidsskrift A. til 17. Aargang, Nr. 4.
Nordisk Tidsskrift for Filologi til 15. Bd.s 2. H.

II. Subskriptionsværker.

- Rein*: Encyclopäd. Handb. der Pädagogik til V. 2.
Danmarks Riges Historie. Sluttet.*
Ottosen: Folkenes Historie til H. 113.
Grimm's Deutsch. Wörterb. 3. Del 6. Lever., 10. Bd.s
 2. Afdl. 3. Lever., 4. Bd.s 1. Afdl.
Salmonsens Konversationsleksikon til H. 418.

† betyder tilsendt fra Ministeriet, * Gaver fra Forfattere, Forlæggere eller andre private.

- Studier for Sprog- og Oldtidsforskning* til Nr. 72.
Skrifter udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters
 Oversættelse til III., H. 3.
Skrifter udg. af Udvalget for Folkeoplysningens Fremme
 til Nr. 273.
Bryndildsens Engelsk-dansk-norsk Ordbog til H. 37.

III. Afsluttede Værker.

- † *Asmussen*: Meddelelser om højere Almenskoler 1904—5.
 † *Lund*: Danske malede Portrætter III. 3—6. V. 1—4.
 † *Meddelelser fra det akademiske Aar* 1904—5.
 † *Kancelliets Brevbøger* 1584—88.
 † *Meddelelser fra det danske Rigsarkiv* I. 1—2.
 † *Lindbæk og Stemann*: De danske Helligaandsklostre.
H. C. Andersen: Mit Livs Æventyr.
Hall Caine: Dommeren.
 do. Trællen.
J. Knudsen: Inger.
Lundegaard: Droming Margrethe.
Schorn: Da Voldene stod.
Kate Wiggin: Rebekka.
Bransen: Det ny Memeske.
G. Jørgensen: Luther og hans Tid.
A. C. Jensen-Haarup: I Sydamerika.
Ussing: Danmarks Geologi.
 do. Kortfattet Lærebog i den almindelige Geologi.
Fr. Bayge: Lærebog i svensk Prosa og Poesi.
Hernlund & Steffen: Ferielæsning i svensk Literatur.
Runeberg: Fänrik Ståls Sägner.
Rydberg: Fribytaren på Østersjön.
Strindberg: Mäster Olof.
Hugo Falk: Skolpojkar.
Frans Hedberg: Bröllopet i Ulfåsa.

*Svenske Skoleudgaver af Smaaating af Fröding, Heiden-
stam, Selma Lagerlöf, Axel Karlfeldt.*

Frenssen: Peter Moors Fahrt nach Südwest.

Werner: Engelske Sange og Recitationer.

Jespersen: Growth and structure of the English language.

Bernard Shaw: Plays pleasant & unpleasant.

Lehmann: Harry Fludyer at Cambridge.

Ruskin: Unto this last.

Louis Stevenson: A child's Garden of Verses.

Frank Rütter: Varsity types.

Desuden er til det engelske Discipelbibliotek anskaffet 12 Bind af engelske Klassikere, 34 sixpenny books, væsentlig nyere novellistisk Literatur, nogle Skuespil, Billed- og Børnebøger. Til det tyske Discipelbibliotek er købt 30 Bind lettere tysk Literatur. Fra Forlæggere er sendt 24 Skolebøger.

Forskellige Meddelelser.

Skolens *Discipelbibliotek* er udvidet ved Køb og Gaver. Til Discipelbibliotekets engelske Afdeling har Elev *Svend Bruun* givet en Del Bøger.

Til Komplettering af Skolens Samlinger er modtaget fra Ministeriet 126 Kr., og til Indkøb af Apparater til Brug ved Kemiundervisningen i Mellemskolen har Ministeriet givet 70 Kr. Skolens *Fonografsamling* til Sprogundervisning er udvidet med 24 engelske og franske Valser af *Cambridge*apparatet, en Del af *Werners* Skolevalser og nogle Sangvalser. Til *den lille Gymnastiksal* er anskaffet 8 Fag Ribbevæg og andre Gymnastikapparater. Til *Haandarbejdsundervisningen* er købt en Sy-

maskine. Til den *naturhistoriske Samling* er modtaget Gaver af Eleverne *Anna Behrens* og *Carl Klaatborg*.

Skolelægen har siden September 1906 en Gang hver Maaned indfundet sig i Skolen og ved Besøg i Klasserne overbevist sig om Sundhedstilstanden hos Eleverne. Alle nyindmeldte Elever, alle Elever i IV. st. og 4. M., samt enkelte andre ere grundig undersøgte og Undersøgelsen indført paa Sundhedsskemaer. Eleverne i IV. st. og 4. M. er vejede og maalte i December og Marts. Vejning og Maaling af de ældre Elever vil for Fremtiden ske regelmæssig 4 Gange aarligt.

Den 6. November havde Skolen Besøg af Undervisningsinspektøren, Professor, Dr. phil. *Tuxen*, der var til Stede ved Undervisningen i forskellige Klasser. Samme Dag samt Torsdag den 7. Marts inspiceredes Sløjd-undervisningen af Hr. Sløjdinspektør *Aksel Mikkelsen*.

Lægeforeningens Formand har meddelt Skolen, at dens Medlemmer ikke længer vil underskrive Skolens *trykte* Attester om Tilladelse for Elever til af Helbredshensyn at gaa hjem i Frokostfrikvarteret. Skolen vil i Fremtiden forlange, forat en saadan Tilladelse skal gives, at Lægens *skrevne* Attest indeholder en bestemt Udtalelse om, at det af Helbredshensyn er nødvendigt, at vedkommende Elev spiser Frokost hjemme.

Rektoren træffes paa Skolen hver Skoledag Kl. 1—2.

Legater, Fripladser og Stipendier.

Bøger, indkøbte for „Kolding Borgeres Præmielegat“, uddeltes den 23. Oktober. For god Oplæsning gaves

Belønninger til *Astrid Fussing, Astrid Helms, Poul Madvig, Regnar Jensen, Alma Thygesen* og *Vagn Bro*,
for Sang til *Aage Lund, Viggo Pors, Karl Lorenzen*,
for Oplæsning og Sang til *Andreas Brødsgaard* og
Else Bruun.

Børn af Skolens faste Lærere har fri Undervisning. Der er desuden bortgivet 43 hele og 21 halve Fripladser til et samlet Beløb af 6,630 Kroner. Sparekassen for Kolding og Omegn har endvidere betalt Skolepenge for en udenbys Discipel.

Vejle Amts Skoleraad har af sit Stipendiefond givet 54 Kr. til *Viggo Møller* og 36 Kr. til *Marie Clausen, Christen Frost, Anders Gemmer, Jens Himmelstrup, Jens Klinge, Christian Møller, Frederik Petersen*.

Af de ved Majfesten 1906 i Bøsserne indsamlede Penge er uddelt 15 Kr. til Indkøb af Skolebøger til hver af følgende Elever: *Anna Behrens, Ejnar Bondesen, Anna Christensen, Marie Clausen, Viggo Jensen, Viggo Møller*.

Forholdsregler mod smitsomme Sygdomme.

I Overensstemmelse med ministerielt Cirkulære af 11. Maj 1880 vil følgende Regler være at iagttage:

a) Naar der udbryder smitsom Sygdom i et Hjem, hvor der findes skolesøgende Børn, gøres der straks Anmeldelse derom til Skolens Rektor.

b) Hvis Sygdommen viser sig at være Skarlagensfeber, Difteritis, Blodgang, eksantematisk Tyfus eller

Kopper, formenes Disciplene, — saa vel som Lærere —, i hvis Hjem der findes Patienter med disse Sygdomme, Adgang til Skolen, indtil al Fare for Smitte er hævet.

c) Denne Forholdsregel vil derimod i Regelen ikke være at iagttage under andre Epidemier, f. Eks. Mæslinger, Kighoste, Faaresyge, tyfoid og gastrisk Feber, med mindre disse skulde være af særlig ondartet Karakter. Tvivlstilfælde afgøres af Skolens Rektor efter Samraad med vedkommende Huslæge.

Skolebetalingen.

Der betales hvert Fjerdingaar:

I 1. Forberedelsesklasse	9 Kr.
- 2. —	12 —
- 3. —	15 —
- 4. —	18 —
- 5. —	24 —
- Mellemskolens 1. Klasse	24 —
- ————— 2. og 3. Klasse.	30 —
- ————— 4. Klasse og Realklassen	36 —
- 1. Gymnasieklasse, V. og VI. Klasse	45 —

For anden Broder eller Søster betales $\frac{3}{4}$, for øvrige Søsken $\frac{1}{2}$ Kontingent. Disciple i Forberedelsesklasserne faar kun Moderation for Søsken i disse Klasser.

Desuden betales i Indskrivningspenge 6 Kr. og i Brændepenge 4 Kr. om Aaret. Sløjdmaterialet betales særligt.

I Dimissionspenge gives 10 Kr. af enhver, der indstiller sig til Mellemskoleeksamen og Realeksamen efter den ny Form. 16 Kr. af enhver, der indstiller sig til almindelig Forberedelseseksamen og IV. Klasses Hovedeksamen; ved Indtegningen til Afgangseksamen for studerende betales yderligere 8 Kr. Privatister til de to sidste Eksaminer betaler 40 Kr. Privatister, som skal have Tillægseksamen i enkelte Sprog, betaler for hvert enkelt Sprog 4 Kr., for 3 Sprog paa én Gang 10 Kr. I Indskrivningspenge til Tillægsprøven for Pharmaceuter betales 6 Kr.

Kolding højere Almenskoles Regnskab.

1. April 1905 — 31. Marts 1906.

INDTÆGT:

1. Restancer fra foregaaende Regnskabsaar	1840. 96
2. Skole- og Indskrivningspenge etc.	21641. 30
3. Statens Tilskud iflg. Lov af 10. April 1855	3000. 00
4. do. - Finansloven	6000. 00
5. Amtstilskud iflg. Kontrakt af 19. April 1879	2000. 00
6. Renter af Kapitaler (herunder Kolding Borgeres Præmielegat).	319. 55
7. Refusion fra Kolding Kirke	22. 66
8. Andre Indtægter (Byraadets Tilskud til Handelskolen, Vejle Amts Skolefonds Bidrag til Vikarer 1904—5, Gade- og Vejudvalget for Brosten)	444. 37

Kr. 35268. 84

UDGIFT:

1. Løn til faste Lærere	28473.34
2. Timelærere	1796.00
3. Vikartimer	187.97
4. Inspektion	1374.00
5. Pedeltjeneste og Rengøring	1076.53
6. Regnskabsføreren	200.00
7. Understøttelser	1600.00
8. Bygningernes Vedligeholdelse	1060.35
9. Inventariets Vedligeholdelse	258.73
10. Skatter og Assurance	166.60
11. Bibliotek og Samlinger	300.63
12. Materiale til Sløjdundervisning	655.08
13. Protokoller, Blæk, Papir	146.76
14. Skoleprogram, Avertissementer o. l.	308.35
15. Brændsel og Belysning	2085.55
16. Præmielegatet	39.95
17. Reparation af Ringmuren	238.15
18. Et Halvtag i Skolegaarden	1495.00
19. Forskellige og uforudsete Udgifter	994.54
20. Uerholdelige, slettede Restancer	93.00
21. Restancer, som overføres til næste Aar	1608.09
	Kr. 44158.62

Disciplenes Forældre og Værger samt enhver anden, der har Interesse for Skolen, indbydes til at være til Stede ved Eksaminerne og Bekendtgørelsen af deres Udfald. Tiden vil senere blive meddelt.

Georg Bruun.
